

බුද්ධ බස්මය

3 ගේතීය

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රථම මුද්‍රණය	:- 2017
දෙවන මුද්‍රණය	:- 2018
තෙවන මුද්‍රණය	:- 2019
සිව්වන මුද්‍රණය	:- 2020

සියලු හිමිකම් ඇවිරිණි

ISBN 978-955-25-0230-9

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව විසින්
නුගේගොඩ, නාවල පාර, අංක 227/30, නිර්මාණ මාවතේ පිහිටි
නැණිල පබ්ලිකේෂන් (පුද්ගලික) සමාගම විසින් මුද්‍රණය කර ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

Published by : Educational Publications Department

Printed by : Nanila Publication (Pvt) Limited

ශ්‍රී ලංකා ජාතික හිය

ශ්‍රී ලංකා මාතා

අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝෂ නමෝෂ නමෝෂ මාතා
සුන්දර සිරිබරිනි, සුරදි අති සෝබමාන ලංකා
ධාන්‍ය ධනය නෙක මල් පලනුරු පිරි ජය භූමිය රම්‍ය
අපහට සැප සිරි සෙත සයදනා ජ්වනයේ මාතා
පිළිගනු මැන අප හක්ති පුරා
නමෝෂ නමෝෂ මාතා
අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝෂ නමෝෂ නමෝෂ නමෝෂ මාතා
මල වේ අප විද්‍යා මල ම ය අප සත්‍යා
මල වේ අප ගක්ති අප හද කුල හක්ති
මල අප ආලෝකේ අපගේ අනුපාණේ
මල අප ජ්වන වේ අප මුක්තිය මල වේ
නව ජ්වන දෙමිනේ නිතින අප පුබුදු කරන් මාතා
ඇෂාන විරෝධ වඩවමින රගෙන යනු මැන ජය භූමි කරා
එක මවකගේ දරු කැල බැවිනා
යමු යමු වී නොපමා
ප්‍රේම වඩා සැම හේද දුරුර ද නමෝෂ නමෝෂ මාතා
අප ශ්‍රී ලංකා, නමෝෂ නමෝෂ නමෝෂ මාතා

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ බොද්ධ උපදේශක මණ්ඩලය විසින් අනුමත
කරන ලද ගුරු වන්දනා ගාථාව සහ අධිෂ්ථාන පදාජය

ගුරු වන්දනා ගාථාව

මිවාද සිප්ප දානේන්න
සික්බාපේති මමං ගරු
සගාරවේන විත්තේන
අහං වන්දාම් තං ගරු

මවා සිප්	දීමෙන
මා හික්මවන	පේමෙන
අදුරු හද	බැතියෙන
වදිම් ගරු සිත පෙරටු	කරමින

පාසල් උදෑසන යස්වීම අවසානයේ කෙරෙන අධිෂ්ථානය

තෙරුවන පුදා සිහිකර මාපිය	දදදෙන
ගුරු සිත දිනා ඔප කර ගෙන	දණ තුවණ
කරමින සබා විදුහල් මැණිගෙ	සිහින
සුරකිම් සදා මග රට ජාතිය	සසුන

රචක: පුරුෂ ගන්තුනේ අස්සන් හිමි

පෙරවදන

මනුගුණයම් සුරකිත්තට නිති කැපවූණු කුසලතා පිරි මනුෂය වර්ගයට මේ ලෝකය වඩාත් සොඳුරු බිමක් බවට පත් කළ හැකි ය. ඒ සඳහා රටක අධ්‍යාපනය නිරතුවම බලසම්පන්න කරගතයුතු වන්නේ අනාගත වැඩිලොව පිළිබඳව ද මනා අවදියෙන් සිටීමිනි. දිනෙන් දින විශ්ව ගම්මානය වෙත එක්වන සාරවත් නව දැනුම අපේ ඉගෙනුම ඉගෙන්වීම් ක්‍රියාවලිය සමඟ මුසුකර ගැනීම අනිවාරයෙන් සිද්ධිය යුතු අතරම අපගේ යහුණයම් ද ඒ හා ඒකාත්මික කරගත්තට අමතක නොකළ යුතු ය. මෙම සාධනීය ගුණාග රැකගතීම්න් වඩාත් යහපත් සිසු පරපුරක් තිරිමේ උත්කාෂේට මෙහෙවරට අවැසි ගුණාත්මක ඉගෙනුම ආධාරක සම්පාදනය කිරීම අප දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රමුඛ පරාමාර්ථය බව අවධාරණය කරමි.

නේක විසිතුරු සිත්තම් හා අකුරුවලින් සහිර මේ පෙළපොත් අනාගත ලොවට මග එම් ද්‍රේවන ප්‍රදීපස්තමිහ බඳු ය. ඔබ පාසල් බිමෙන් සමුගත් දිනක වුව, තුරින් සිහි කළ හැකි මිහිර මතක, මේ පාවම් පොත් පිටු අතර රදි තිබෙනු නිසැක ය. ගුරු තරුවල නොමඳ ආලෝකය ලබා ගනීම්න් ඔබ මේ දැනුම හා වින්දනය කැරිකළ අනත් තාශයෙන් නිසි පල නොලා ගත යුත්තේ තව තවත් දැනුම් අවකාශ වෙත යුහුසුලුව වියමනිමිනි. රජය පෙළපොත් වෙනුවෙන් වැය කළ අප්‍රමාණ වූ දෙනස්කන්දයට අම්ල අයයක් ලබා දිය හැක්කේ පාසල් සිසු දරු දැරියන් වූ ඔබට පමණි. දිවිය වෙත හඳු එන අන්ත බාධක දිරියෙන් ජයගෙන, හෙට ලොව සුපුණ් පිත කරවන්නට දැයේ දරුදැරියන්ට හැකිවේවායි අප්‍රමාණ ස්නේහයෙන් ආයිරවාද කරන්නෙමි.

පෙළපොත් සම්පාදන ක්‍රියාවලිය වෙනුවෙන් මනා කැපවීමකින් සම්පත්දායකත්වය සැපයු ලේඛක, සංස්කාරක හා ඇගයුම් මණ්ඩල සාමාජික පිරිවරටත් අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය මණ්ඩලයේ සැමටත් මාගේ හදපිරි ස්තූතිය පිරිනමම්.

පි. එන්. අයිලප්පෙරුම

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස් ජනරාල්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

ඉසුරුපාය

බත්තරමුල්ල

2020.06.26

නියාමනය හා අධික්ෂණය :

පී. එන්. අසිලපේරුම

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමිෂන්ස් ජනරාල්

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

මෙහෙය්වීම :

චලිල්ව්. ඩී. නිරමලා පියසිලි

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමිෂන්ස් (සංවර්ධන)

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

සම්බන්ධීකරණය :

ච්. එම්. ජයන්ති පුජ්පත්මාර

නියෝජ්‍ය කොමිෂන්ස් (පාලන)

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

උපදේශක මණ්ඩලය :

1. අතිපූජ්‍ය ගන්තුනේ අස්සන් මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේ
විශ්‍රාමික ක්‍රියාවාරය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
2. ආචාර්ය පූජ්‍ය මාමුල්ගොඩ සුමතරතන ස්වාමීන් වහන්සේ
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම
3. එස්. ඩී. එම්. නිමල් ධරුමසිරි
අධ්‍යක්ෂ, ආගමික හා සාරධර්ම අංශය, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
4. ගුණසේන මහතන්ත්‍රිගේ
විශ්‍රාමික නියෝජ්‍ය අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
5. ලිලා බලදාර
විශ්‍රාමික ජෝන්ස් ක්‍රියාවාරය, හාපිටිගම් ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපියය

සිංහල භාෂා සංස්කරණය :

අධි. රංජිත්

අධ්‍යක්ෂ (හිටපු)

ගුන්රූ ප්‍රකාශන උපදේශක මණ්ඩලය, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය

සංස්කාරක මණ්ඩලය :

1. පූජ්‍ය කොටනෙල්වේ පුද්ගලිකානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ
සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, පිරිවෙන් අධ්‍යාපන ගාබාව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
2. පූජ්‍ය උඩුගම සුදුස්සී ස්වාමීන් වහන්සේ
දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානී, ආගම් හා සාරධර්ම අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම

ලේඛක මණ්ඩලය :

1. පූජ්‍ය දමන සුගතධම්ම ස්වාමීන් වහන්සේ
කලීකාවාරය, භාපිටිගම ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාලය
2. ආර්. එච්. දිපිකා පෙරේරා
ගුරු සේවය, බප/ඡය/ ධර්මාගෝක කනිෂ්ච විද්‍යාලය
3. වන්දිකා අංශීපිටිය
විශ්‍රාමික උපගුරු, කො/ දේව බාලිකා විද්‍යාලය

චිත්‍ර සහ පිටකවර නිර්මාණය :

චුඩා. පී. සුසිල් ජයගාන්ත පෙරේරා

පරිගණකගත කිරීම සහ පිටු නිර්මාණය :

පී. එ. ගයනි ඉමල්ජා විශේෂඥයන

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව

පටුන

පටු
අංකය

1. බෝසත් කුමරුව පිය රජතුමාගේ දෙවන වැදුම	1
2. ශිල්ප උගෙනී කුමරු සෞද්‍යවා	4
3. රජ්‍යතුමාලා	9
4. තිසරණ සරණ යමු පන්සිල් සුරකිමු	13
5. යහ ගුණ දම් ඩුරුවෙමු	16
6. උපන් දින පින්කම්	18
7. නොදු දුවක්	23
8. සුද්ධේය්දන රජතුමා	28
9. විශාලා මහා උපාසිකාව	33
10. සංස්ම්ත්තා තෙරණීන් වහන්සේ	37
11. තිත්තිර ජාතකය	40
12. සැදුහැ සිතින් බෝධි ප්‍රජාව කරමු	43

13. පොත් පෙරහැර	46
14. ලොඳ හේ	50
15. මුදු පැලයක් සිටවමු	52
16. අපේ පන්සලේ ශ්‍රමදානය	56
17. වඩමු ගුණ දීම්	61
18. මේ අපේ නිවහනයි	67
19. ගත හැකි දෙය වැඩට අහක නොදමනු කිසි විට	70
20. රකිමු පර පණ	72
21. සලාක දානය හෙට	74
22. මල් දන්සල	79
23. හැම දෙන වෙත පතුරමු මෙත් සිත	83
24. අටඹල් සමාදන් වෙමු	85
25. සතුට උතුම් ධනය වේ	89
26. වෙරයෙන් වෙරය නොසන්සිදේ	92
27. කැලණීය දාගැබ	95
28. දළදා මාලිගාව	98

01

බෝසන් කුමරුවට පිය රජතුමාගේ දෙවන වැදුම

කිහිල්වත්පුරය උත්සව සිරියෙන් බැබලණා.
ගොවිතැන් වැඩ පටන් ගන්න කාලය එළැඳුණා.
වප්මගුල් උත්සවයට ගොවියේ සූදානම් වුණා.
සුද්ධේය්දන මහ රජතුමා
ප්‍රංශී සිදුහත් කුමරු රැගෙන
පිරිස සමග උත්සවයට පැමිණියා.

සිදුහත් කුමරු කිරීමවුවරුන්ට භාර දී
රජතුමා තැකතට කුහුරට බැස්සා.
ජනතාව ප්‍රීති සෝජා කළා.
උත්සවයේ වැඩ ඇරුණුණා.

කිරීමවුවරු දැඩිගසක් යට තැනු
යහනාවක ප්‍රංශී සිදුහත් කුමරු තැබුවා.
කුමරුට නින්ද ගියා.
උත්සවය බලන්න ආසා හිතුණු කිරීමවුවරු
කුහුරට ගියා.
කුමරු ඇහැරුණා.
ඉග කුවුරුන් තැති බව දින ගත්තා.
පළගක් බැඳ ආනාපාන සති
හාවනාව කළා.

හිත භොඳට ම සංසුන් වුණා.

සමාධිගත වුණා.

ආපසු පැමීණි කිරීමවුවරු මෙය දැක පුදුම වුණා.

රජතුමාත් පුංචි සිදුහත් කුමරුගේ භාවනා විලාසය දැක පුදුම වුණා.

රජතුමාගේ නෙතින් සතුවූ කඹුල් වැටුණා.

සෙනෙහස දරාගන්න බැරි වුණා.

“පුතුනි, ඔබට මේ මාගේ දෙවන වැදුම” හි

කියා ප්‍රත් කුමරුට වැන්දා.

ක්‍රියාකාරකම

● නිවැරදි පිළිතුර යටින් ඉරක් අදින්න.

1. සුද්ධේය්දන රජතුමා සහභාගි වූ උලෙලෙළ් නම (වප්මගුල් උලෙලෙ / නම් තැබීමේ උලෙලෙ) යි.
2. එදා බෝසත් සිදුහත් කුමරු භාර දුන්නේ (කිරී මවුවරුන්ට / රාජ කුමාරිකාවන්ට) යි.
3. වප්මගුල් දින සිදුහත් කුමරු වචන ලද භාවනාව (ආනාපාන සති භාවනාව / මෙමත් භාවනාව) යි.
4. පුතුනී, ඔබට මේ මාගේ දෙවන වැදුමයි. මෙසේ ප්‍රකාශ කළේ, (සුද්ධේය්දන රජතුමා/ මහා මායා දේවිය) ය.

02

ශිල්ප උගෙනි කුමරුට සොදුවා

සීයා පොහොය දිනයට බෝසත් වරිතය පිළිබඳ කතා කියා දෙනවා. මෙවර පසලේස්වක පොහොය ද්‍රව්‍යෙහි දුම්දුට කියා දුන්නේ සිදුහත් කුමරු ශිල්ප ඉගෙන ගත් ආකාරයයි.

දුම්දු : සීයේ, සිදුහත් කුමාරයා ශිල්ප ඉගෙන ගත්තේ මොන පාසලේ ද?

සීයා : පාසලකට ගියේ නැ පූතේ, කුමාරයා ශිල්ප ඉගෙන ගත්තේ රුහුණාලිගාවේ දී.

දුම්දු : එතකොට සීයේ සිදුහත් කුමරුට ශිල්ප ඉගැන්වු ගුරුතුමා කවුද?

සීයා : පූතේ, සර්වමිතු පබිතුමා තමයි සිදුහත් කුමරුට ශිල්ප ඉගැන්තුවේ.
සර්වමිතු පබිතුමා එකල සිටි වැඩිහිටි, දක්ෂ,
ලිගත් පබිවරයෙක්.
එතුමාට විශ්වාමිතු කියලත් කියනවා.
සුද්ධේද්‍යන මහ රුහුතුමා, ඇගුරුතුමා රුහු
මාලිගාවට කැඳවා මෙහෙම කිවුවා.

“අදුරුතුමනි, අද සිට ඔබයි මගේ ප්‍රතාගේ ගුරුතුමා. ප්‍රතාට සක්විති රජකුට අවශ්‍ය දිල්ප උගෙන්වන්න.” ගුරුතුමා බොහෝම සතුවින් කුමරුට දිල්ප උගෙන්වන්න භාර ගත්තා.

දුම්දු : ඉතින් සියේ, සිද්ධාර්ථ කුමාරයා ඉගෙන ගත්තේ මොනවා ද?

සීයා : රජ කුමරකුට අවශ්‍ය සියලු දේ ඉගෙන ගත්තා. කඩු ශිල්ප, දුනු ශිල්ප, අකුරැ ලිචීම, කියවීම, රාජ්‍ය පාලන තීති රිති ආදි සියල්ල ම ගුරුතුමා හොඳින් ඉගැන්තුවා.

කුමාරයා ඒ සියල්ල හොඳින් ඉගෙන ගත්තා.

ඒ වගේ ම කුමාරයා ගුරු බසට හොඳින් කීකරු වුණා.

දුමිලු : සිදුහන් කුමරු හරි ම දක්ෂය නේද සියේ?

සීයා : ඔව් පුතෙන්, කුමාරයා හරි ම දක්ෂය. කියා දෙන හැම දෙයක් ම එකවර ඉගෙන ගත්තා. ගුරුතුමා සිදුහන් කුමරු ගැන සතුට වුණා.

රජතුමා සමීපයට ගිය ගුරුතුමා මෙසේ කිවුවා.

“රජතුමනි, මම දන්නා සියලු ඕල්ප කුමාරයා නොදින් ඉගෙන ගත්තා.”

කුමරුගේ දක්ෂතා අහලා රජතුමා පුදුම වුණා,
ଆචම්බර වුණා. රජතුමාට හරි ම සතුවුයි.
ගුරුතුමාට තැගි ලෝග දුන්නා.
තමා උගත් ඕල්පය ගැන කුමාරයා සතුව වුණා.

ප්‍රහැනුවට

කඩු දුනු ශිල්ප	දිනගත්
බෝසත් කුමරු	සිදුහත්
බසින් විය	පොහොසත්
සියලු ශිල්පය මනා කොට	දත්

ක්‍රියාකාරකම

- සිදුහත් කුමාරයාගේ ගුරුවරයාගේ නම කුමක් ද?
- සිදුහත් කුමරු ඉගෙනගත් දේවල් ලියන්න.

03

ර්ජ්පුමාලා

උරුවෙල් දන්විවේ ගයා ප්‍රදේශයේ බමුණු ගෙයක් තිබුණා. එහි දාසියක් සිටියා. ඇගේ නම මාලා. ඇයට දිග කෙසේ වැටියක් තිබුණා.

ඒ ගෙදර සිටි බමුණාගේ ලේඛිය ඉතා ම නපුරුයි. ඇය නිතර ම මාලාට හිංසා කළා, බැන්නා. මාලාගේ දිග කෙසේ වැටියෙන් අල්ලා ගෙන නිතර ම පහර දුන්නා. අසරණ මාලා භුගක් දුක් වුණා.

ඉවසීමට බැරි වූ තැන මාලා තම අලංකාර කෙසේ වැටිය කපා දුමුවා. එයින් බමුණාගේ ලේඛිය කෝපයට පත් වුණා. ඇය මාලාගේ ගෙලට ලණුවක් දමා ඒ ලණුවෙන් ඇදි පහර දුන්නා. මාලාගේ බෙල්ල තුවාල වුණා. ඇයට ලොකු වේදනාවක් ඇති වුණා.

මෙම ලණු මාලය නිසා මාලා - ර්ජ්පුමාලා නමින් හැඳින්වුණා. දිනපතා හිරිහැර විදිමට සිදු වූ නිසා ර්ජ්පුමාලාට ජීවිතය එපා වුණා. ඇය දිනක් දිය ගෙන ඒමට යන බව අගවා, කළයක් රැගෙන නිවසින් පිට වී ගියා. ඇය කැලෙයකට ගොස් ජීවිතය තැනි කර ගැනීමට උත්සාහ කළා.

“දියණීය රජ්පුත්‍රමාලා - දිවි තොර කර ගන්න එපා, මා වෙතට එන්න.”

අයට ඉතා මිහිර කරුණාලර හඩක් ඇසුණා. අය වටපිට බැලුවා. ගසක් මූල වැඩ සිටි බුදුරජාණන් වහන්සේ අයට දකින්නට ලැබුණා.

අය බුදුරජාණන් වහන්සේට වැඳ පසෙකට වුණා. බුදුරජාණන් වහන්සේ රජ්පුත්‍රමාලාට ධර්මය දේශනා කළා. ධර්මය ඇසු අය සෝචන් වුණා. අය තුළ මෙමත් සහගත අදහස් ඇති වුණා.

තමාට බොහෝ සේ කරදර හිරිහැර කළ ස්වාමියුවට ද ඇය මෙත්තී කළා. කළයට දිය පුරවා ගත් ඇය සිනා මුසු මුහුණින් ගෙදර ගියා. වෙනදාට වඩා ඉතා ම කැමැත්තෙන් ගෙදර සියලු ම වැඩ කළා.

ගෙදර බමුණාට එය මහත් පුදුමයක් වුණා. ඇගේ සතුවට හේතුව ඇසුවා.

“මම අද බුද්ධාමුදුරුවේ සරණ ගියා. මීට පස්සේ මට කිසිවෙක් කොතරම් පහර දුන්නත් මම අමතාප වෙන්නේ තැහැ. නැම දෙනාට ම මෙත්තී කරනවා,” රජ්‍යමාලා කිවුවා.

බමුණා රජ්‍යමාලා ගැන පැහැදුණා. ඇයට හිරිහැර තොකරන ලෙස ලේලියට කිවුවා.

බමුණා රජ්‍යමාලාගෙන් තොරතුරු ඇසුවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ තම නිවසට වැඩිමවා දානය පුරා කළා. බමුණාගේ ලේලිය ද බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් බණ අසා කාරුණික තැනැත්තියක් වුණා. ඇය ඊට පසු කිසි ම දිනක රජ්‍යමාලාට හිරිහැර කළේ තැහැ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කරුණාට නිසා රජ්‍යමාලාට සෙත සැලසුණා. බමුණා ඇය දාස භාවයෙන් නිදහස් කළා. තමන්ගේ දියණීයකට ලෙසින් ආදරයෙන් කරුණාවෙන් සැලකුවා.

භූගොනුරක්ම

- ❖ නිවැරදි පිළිතුරු ලියන්න.
- 1. මාලා සිටියේ කුමන ගෙදරක ද?
- 2. මාලා දුක් වුණේ ඇයි?
- 3. රජ්‍යමාලාට පිහිට වුයේ කවුද?

04

තිසරනු සරණා යමු පන්සිල් සුරකිමු

අදුර වැවීගෙන එන විට අත්තම්මා වතුසුද්ද ගහෙන් මල් තෙලා දේවනය කළා.

“පුතේ එන්න අඟ බුද්ධ වන්දනාව කරමු,” සි
සුමුද්‍ර කතා කළා.

පිළියෙල කරන ලද පහන්, හඳුන්කරු, මල්, ගිලන්පස බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි තැන්පත් කළා.

අත්තම්මා දොහොත් හිස මුදුනේ තබා ගෙන
සාදුකාර දුන්නා.

තුන්වරක් නමස්කාරය කිවුවා.

තිසරණ සහිත පන්සිල් සමාදන් වුණා.

අපිත් තිසරණ සහිත පන්සිල් සමාදන් වුණා.

ගාරා කියමින් සියලු පූජා ද්‍රව්‍ය පූජා කළා.

සාදු ..... සාදු..... සාදු.....

ක්‍රියාකාරකම

1. පසග පිහිටුවා වදින ආකාරය නිරුපණය කරන්න.
2. දෙශීය මුදුනේ තබා බුද්ධ වත්දනාවේ යෙදෙන්න.

ප්‍රහැතුවට

වදිමි වදිමි බුදු රුවනට	පැහැදි
වදිමි වදිමි දමි රුවනට	පැහැදි
වදිමි වදිමි සග රුවනට	පැහැදි
වදිමි වදිමි තුනුරුවනට	පැහැදි
සිය පණ විලසට පර පණ	සුරකිමු
සොරකම් කෙරුමෙන් සැම දින	වැළකෙමු
නොහොතු ආසාවන්ගෙන් දුරු	වේමු
ලොරු බස රහ මෙර සඳහට	දුරලුමු

05

යහ ගුණ දම් නුරුවෙමු

පන්සලට යන සඳ

පා හිස්වැසුම් නොපැලද

සුදු ඇදුමින් නිබද

සැරසිලා ගොස් කරමු මුති පුද

කෙලි කවට බස් තදී

නොකියා සංවරව හිදී

මහ සගන දුටු සඳ

නැගිටලා ගරු කරමු නිති වැදී

වෙන ආගම් වලට

පූජක තුමන්ලා හට

ගරු කළ යුතු බවට

සිහි තබා ගත යුතු ය සැම විට

මහ සග රුවන හට

පනවා තිබෙන අසුනට

ගොසින් හිදී ගැනුමට

එපා එය පාපයකි අපහට

මල මංපෙත්	ඇමදා
මල් පහන් සහ	සුවදාද
පුදමින් ඇදිලි	බද්
වදිමු සිහිකර මුණීදු	ගුණකද
යවා මේණී	පලදන
ගරු මලු පියන්	නමදින
හොඳ දරුවන්	ලෙසින
රැක ගනිමු අපි සැවොම යහ	ගුණ

ක්‍රියාකාරකම

1. විහාරස්ථානයේ දී අප විසින් සිදු කළ යුතු වතාවන් පහක් ලියන්න.

ප්‍රහැනුවට

- ඉහත කවී පන්තිය තාලයට ගායනා කිරීමට ප්‍රහැනුවන්න.

තිසර හා මාධව ඉගෙන ගන්නේ තුන් වන ශේෂීයේ. දෙදෙනා ම පාසල නිම වී ගෙදර පැමිණ පාසල් වැඩ අවසන් කරනවා. තිසර හට්සට මාධවගේ ගෙදරට සෙල්ලම් කරන්න යනවා.

මාධව ඔයා දන්නවා ද හෙට මගේ උපන් දිනය. අපි ලමා නිවාසයකට දානයක් දෙනවා.

අදියුත් තිසර, ලමා නිවාසයක උපන්දින උත්සවය පවත්වන්නේ? මාධව ඇසුවා.

අපේ අම්මයි තාත්ත්‍ය කියන්නේ, උපන් දිනේ ද්වසට පන්සලට ගිහිල්ලා, තෙරුවන් වන්දනා කරලා, ආයිරවාද ලබා ගැනීම හොඳ දෙයක් කියලා. දහම් පාසලේ පොඩි භාමුදුරුවෙක් උපන් දිනයට පිත්කමක් කිරීම හොඳ දෙයක් බව අපට කියලා දුන්නා.

ඔයා දන්නවා ද? මගේ පළමුවෙනි උපන් දිනය ද්වසේ අපේ පන්සලේ ලොකු භාමුදුරුවන්ට කියලා සෙත් පිරිත් සජ්ජ්‍යායනාවක් කළා කියලා අම්මා කියලා තියෙනවා.

දෙවනි උපන් දිනයට කැලණී විහාරේ වදින්න ගියාලු.
ඒදා අපේ අම්මා බත් මුල් හදාගෙන ගිහිල්ලා විහාරේ අවට
ඉන්න තැතිබැරි අයට බෙදුවාලු.
ඒ අය බත් මුල් අරගෙන මට පින් දුන්නලු.
තැති බැරි අයට ආහාර දීම හොඳ පින්කමක්නේ.

මගේ කුන්වෙනි උපන් දිනයට අපේ ගෙදර දානමය පින්කමක්
පවත්වලා තිබුණා. මගේ ඇල්බමයේ ජායාරූප පෙන්වලා
අත්තම්මා මට ඒ ගැන විස්තර කියලා දුන්නා.

මගේ හතරවෙනි උපන් දිනය සැමරුවේ රෝහලකුලු.

ඒ ගැන නම් මට මතකයි. එදා රෝහලක අමා වාචුවක
යහළිවන්ට රස කැවිලි, සෙල්ලම් බඩු තැගි කළා.

ඒ අය සෙල්ලම් බඩු හරි ම ආසාවෙන් ගත්තා. ඒ ලමයින්ගේ අම්මලා මගේ ඔවුන් අතගාලා ‘නීරෝගී සුවය ලැබේවා’යි කිවුවා මට මතකයි.

ඉතිං, ඔයාගේ පස්වෙනි උපන් දිනය සැමරුවේ කොහොම ද තිසර?

පස්වෙනි උපන් දිනය සැමරුවේ වැඩිහිටි නිවාසෙක. එදා ඒ නිවාසයේ ඉන්න අත්තම්මලා, සීයලා හරියට සතුවූ වුණා. ඒ අයගේ දරු මුණුබුරන් මතක් වෙලා වෙන්න ඇති සමහර අත්තම්මලා ඇඳුවා.

මගේ හයවෙනි උපන් දිනය වත විට මං පාසල් යනවානේ. මගේ පංතියේ හිටියා තාත්තා තැති යාළුවෙක්. එයාගේ අම්මා හරි ම අමාරුවෙන් එයාට ඉගෙන ගත්ත වියදම් කළේ.

ඒ යාළුවාට පාසල් ගෙනයන්න පොත්, පැනසල්, බැග්, සපත්තු, ඇදුම් ආදි ගොඩාක් තැගී දුන්නා.

එයාගේ අම්මා අපට පින් දුන්නා.

යාළුවාට ගොඩාක් සතුවුයි. මමත් හරියට සතුවූ වුණා.

හිය අවුරුද්දේ මගේ උපන් දිනයත්, පන්සලේ කධීන පින්කම් මාලාවේ මල් පූජා පින්කමත් එක ම ද්‍රව්‍යෙෂ් යෙදිලා තිබුණා. අපේ අම්මා මට ආයිරවාද කරන්න, ඒ පින්කම හාර අරගෙන තිබුණා.

එදා පින්කම අවසානයේ ලොකු හාමුදුරුවෝ උපන් දිනය දා පින්කම් පවත්වන එක ගැන හොඳ අනුශාසනාවක් කළා. මට ආයිරවාද කරලා පිරින් තුළකුත් ගැට ගැසුවා.

ඉතිං තිසර ඔයා හැම අවුරුද්දේදේ ම උපන් දිනේට පින්කම්හෙ කරලා තියෙන්නේ.

මගේ උපන් දිනවලට නම් හැම අවුරුද්දේදේ ම උත්සව ගත්තා.

ලොකු උත්සව පවත්වලා මුදල් නාස්ති කරන්න හොඳ තැ. ඒ මුදලින් උපන්දිනේට පින්කමක් කරලා රීට වඩා සතුවූ වෙන්න ප්‍රාථමිකතාවන්.

හොඳයි තිසර, මමත් මගේ ඊලග උපන් දිනයට පින්කමක් කරමු කියලා අම්මටයි තාත්ත්වයි කියනවා.

ක්‍රියාකාරකම

1. උපන් දින ද්‍රව්‍යවල තිසර කළ පින්කම ලියන්න.

“මගේ පන්තියේ දුවක් සිටිනවා. ඇය හරි ම ලස්සනයි; මූහුණ හරි ම පැහැපත්; හරි ම නීරෝගීයි; දිනපතා ම පාසලට එනවා; පාඨම් වැඩ හොඳින් කරනවා; පොත් පත් හරි ම පිරිසිදුයි; පිළිවෙළයි. විහාගයේ දී හැම විෂයකට ම හොඳට ලකුණු ලබා ගන්නවා; ගුරුවරුන්ට හරි ම කිකරුයි,” යැයි පන්තිභාර ගුරුතුමිය එක දිගට ම පන්තියේ දෙමාපිය හමුවේ දී කියාගෙන ගියා ය.

“මං මේ විස්තර කිවුවේ අපේ පන්තියේ මෙවරත් පළමුවෙනියා වුණු රන්දී දුව ගැන. අද දෙමාපිය හමුවට රන්දිගේ අම්මාත් තාත්තාත් ඇවිත් ඉන්නවනේ. අපි රන්දිගේ අම්මාගෙන් අහලා බලමු රන්දී දක්ෂ, කිකරු, නීරෝගී දුවක් වුණේ කොහොම ද කියලා.”

“රන්දී හැම දා ම උදේ
පාන්දරින් ම අවදි වෙනවා.
අවදි වෙලා පිරිසිදු වතුර
විදුරුවක් බොන්න පුරුදු
වෙලා ඉන්නවා.
ඡ් නිසා එයා හරි ම
නීරෝගීයි.

දිනපතා ම නාලා පිරිසිදුව ඉන්න රන්දි හරි ම කැමැතියි.
අය උදේ ආහාරය අරගෙනමයි පාසල් එන්නේ.”
රන්දිගේ අම්මා කතා කරන්නට පටන් ගත්තා.

උදේ ආහාරය තිවැරදිවෙලාවට හොඳ පෝෂණයෙන් යුත්ත ව ගැනීමට අප පුරුදු විය යුතුයි. බත්, ධානා වර්ගයක් හෝ අල වර්ගයක් උදේ ආහාරය ලෙස ගැනීමට අප හැමවිට ම උත්සාහ කළ යුතුයි.

“අැය නිරෝගී නිසා දිනපතා ම පාසලට
පැමිණෙනවා. ඒ වගේ ම උදෑසන
පාසල ආරම්භ වීමට පෙර
පාසලට ඒමටත් අැය
හරි ම කැමැතියි.

ලදේ ම පාසලට ඇවිත් පන්තිය
හා අවට පරිසරය පිරිසිදු කිරීමටත්
උදවු වෙනවා.

රන්දි ජොත්පත්වල වැඩ
කාලසටහනකට අනුවයි කරන්නේ.
එක් එක් දිනවල විෂයයන් බෙදාගෙන
පාඨම් කරනවා.
ඒ නිසා හැම විෂයයක් පිළිබඳව ම
අවධානය යොමු වෙනවා.

මගේ දුව ඉගෙනුමට හරි ම උතන්දුයි.

ඒ නිසා දුවට හැම විෂයකට ම

හොඳ ලකුණු ලැබෙනවා.

හැම දේ ම කාලය බෙදා ගෙන

කරන නිසා රන්දිට

ගෙදර දෙර

වැඩකටයුතුවලට

ලදුවූ කරන්නත්

වෙලාව තියෙනවා.

සවසට මල් පැලවලට

වතුර දමන්නත් රන්දි

හරි ම ආසයි.

ඒ වගේමයි රන්දි දුව උදේටත්

හවසටත් බුදුන් වදින්න

අමතක කරන්නේ තැහැ.

රේ නින්දට පෙර සිත නිවන

මෙමතී භාවනාව කරන්නටත්

අැය පුරුදු වෙලා ඉන්නේ.

ඒ නිසා අැයට පාඩම්

හොඳට මතක තියෙනවා.

පාසලට ඒමට පෙර මටයි තාත්තාටයි වඳින්න රන්දි පුරුදුවෙලා ඉන්නේ.

අය නින්දට යන්නෙන් අම්මාටයි තාත්තාටයි වැඳුලා.

ගුරුමැණියක ලෙස ඔබතුමිය ලබා දෙන අවවාද රන්දි ගොරවයෙන් පිළිපදිනවා. අය දහම් පාසලෙනුත් හොඳ ගණදම් එකතු කරගන්නවා.

දෙමාපියෝ හැරියට අපිත් දුවට පාසලේ වැඩවලට මෙන් ම අනෙක් වැඩවලටත් උදවු කරනවා.

දුව හොඳ ලමයෙක් වෙලා අනාගතය සාර්ථක කර ගනීවි යන බලාපොරොත්තුව තියෙන නිසා රන්දිගේ තාත්තාත් මමත් හරි ම සතුවින් කළේ ගෙවන්නේ. අපේ දුව වගේ අනෙක් දී පුතුණුත් යහපත් දින වරියාවකට අනුව ජීවිතය ගොඩනගා ගැනීමට යොමු වනු ඇතැයි මම බලාපොරොත්තු වෙනවා.”

පැවරුම

- රන්දි දුව ද්‍රව්‍ය ගත කරන ආකාරය ලියන්න.

කිහිපූල්වත් පුර අග රුතු සුද්ධේයේදන රජතුමා ය.

එතුමා රැප සම්පත්තියෙන් මෙන් ම ගුර, වීර බවින් සැමට ම වඩා උසස්.

සුද්ධේයේදන මහ රජතුමාගේ අග බිසව මහාමායා දේවියයි. එතුමිය රැමත් හා ගුණවත් බවින් යුත්තයි.

රජතුමා දැහැමින් හා කරුණාවෙන් රට පාලනය කළා. එතුමා නිතර සක්විති රජකමට සුදුසු පුතකු ලැබේවා! සි පාර්ථනා කළා.

රජතුමා, බෝසත් කුමරු උපන් බව දැනගත් පසු රට වැසියා සමග එක්ව ප්‍රීති සේෂ්ඨා පැවැත්වුවා. සිදුහත් කුමරුට අවශ්‍ය සියලු සැප පහසුකම් හා ආරක්ෂාව නිතරම සැපයීමට කටයුතු කළා.

සුදුසු කාලයේ දී කුමරුට ශිල්ප ලබා දුන්නා. තම පුතා තමාට වඩා උසස්, දැහැමි හා බලවත් පාලකයකු විය යුතු යැයි රජතුමා නිතර ම කළුපනා කළා. රජතුමා සුදුසු කළ යුව රජකම සිදුහත් කුමරුට ලබා දුන්නා.

තම ප්‍රතාට සැපවත් ජීවිතයක් ලබා දීමට කැප වුණා. රම්ස, සුරම්ස හා සුහ යනුවෙන් මාලිගා තුනක් කුමරු වෙනුවෙන් සාදා දුන්නා.

සුදුසු කාලයේ දී යසේදරා කුමරිය සිදුහත් කුමරුට සරණ පාවා දුන්නා.

යසේදරාට තමාගේ ම දියණීයක සේ සැලකුවා. පුංචි රාභුල කුමාරයාට ඉතාමත් ආදරය කළ සියා කෙනෙක් වුවා.

සිදුහත් කුමරු තාපස වෙස් ගෙන දුෂ්කර ක්‍රියා කරන බව ආරංචි වුණා. එසේ වුව ද රජුගේ දරු සෙනෙහසේ කිසිදු අඩුවක් වූයේ නැහැ.

කුමාරයා බුද්ධත්වයට පත් වී තම නිවසට වචින තුරු සුද්ධේයේදන රජතුමා ආගාවෙන් බලා සිටියා. බුදුරජාණන් වහන්සේ රජගහනුවර වේළුවනාරාමයේ වැඩ වෙසෙන බව සුද්ධේයේදන රජතුමාට ආරංචි වුණා.

“මගේ ප්‍රත්‍යුවන් කිහිප්ල්වත් පුරයට වැඩම කරවීමට කාලයයි මේ,” රජතුමා කළේපනා කළා. “මට මගේ ප්‍රතා දකින්න ආසයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩම කරවාගෙන එන්න,”
යනුවෙන් ඇමැතිවරුන්ට කිවා.

ඇමැතිවරයෙක් හා දහසක් පිරිස පිටත් කර යැවිවා.

මේ ආකාරයට නව වතාවක් කණ්ඩායම් නවයක් පිටත් කළා.

ඒසේ ගිය කිසිවෙක් ආපසු ආවේ නැහැ. ඒ හැමෝ ම බුදුරජාණන් වහන්සේ ලග මහණ වුණා.

රජතුමාගේ ඉල්ලීම ඉටු වුණේ නැහැ. රජතුමාට දුක හිතුණා. කාලදායි ඇමැතිට කතා කළා.

“බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩම කරවාගෙන එන්න ඔබට පූජවන්දු? යි විමසුවා.

“රජතුමනි, පැවිදි වෙන්න මට අවසර දෙන්න.

මම බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩම කරවාගෙන එන්නම්,”

කාලදායි ඇමැති කිවුවා.

රජතුමා එයට කැමැති වුණා.

කාලදායි ඇමැති දහසක් පිරිස සමග පිටත් වුණා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ හමු වී බණ ඇසුවා; පැවිදි වුණා.

බුදුරජාණන් වහන්සේට කිහිප්ල්වත් පුරයට වඩින ලෙස ආරාධනා කළා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිස සමග කිහිප්ල්වත් පුරට වැඩම කළා.

මානයෙන් අධික ගාක්‍ය වංශික වැඩිහිටියෝ බුදුරජාණන් වහන්සේට වැන්දේ නැහැ. කුඩා දරුවන් ලවා වැන්දේවා.

ගාක්‍යන්ගේ මානය බිඳීමට බුදුරජාණන් වහන්සේ යමාමහ පෙළහැර පැවා.

“පුතුනි, මේ මගේ තෙවන වැදුම,”යි කියා
සුද්ධේයේදන රජතුමා බුදුරජාණන් වහන්සේට වැන්දා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ගාක්‍යයන්ට ධර්මය දේශනා කළා.
බණ ඇසු රජතුමා සතුට වුණා.

මානය දුරැකර ගත් ගාක්‍යයේ බුදුරජාණන් වහන්සේට වැන්දා.

ධර්මය අවබෝධ කර ගත්තා; සමහරු පැවිදි වුණා.

ගාක්‍යයේ බුදුරජාණන් වහන්සේට නිග්‍රෝධාරාමය සාද්වා පූජා කළා.

පසු කාලයේ දී සුද්ධේය්දන රජතුමා බුදු බණ අසා රහත් වුණා.

ප්‍රහැනුවට

1. පාඩමේ සිත් ගත් අවස්ථාවක් එිතුයට තගන්න.

09

විභාඛා මහා උපාස්කාච්ච

හද්දීය නුවර ධනංශය සිටුතුමාගේ දියණීය විභාඛා කුමරියයි. ඇය කුඩා කළ සිට ම ආම්මාත් තාත්තාත් සමග පන්සලට යන්නට පුරුදු වෙලා හිටියා.

ඇය බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් බණ අසා අවුරුදු හතේ දී සේවන් වුණා; කුඩා කළ සිටම හරිම සංවරයි. දනට පිනත ලැදියි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ සංස රත්නයට සැදුහැ සිතින් දන් දුන්නා.

විශාලා කුමරිය විවාහ වුණේ සැවැත් තුවර මිගාර සිටුවරයාගේ පුතා සමගයි. ඔහුගේ නම පුරුණවර්ධනයි.

ඒ අය බුදු දහම ගැන වැරදි අවබෝධයකින් හිටියා.

ඒ අය දන් දුන්නේ නිගණ්යයන්ට. නිගණ්යයන්ගේ නොමනා හැසිරීම දැක විශාලා කළකිරුණා. සිතට ලොකු වේදනාවක් දැනුනා.

අදා මිගාර පවුලේ අයට බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන කියා දුන්නා.

ඒ අය කැමැති කරවාගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇතුළු මහා සංස රත්නයට දානයක් පිළියෙල කළා.

දානමය පින්කම ද්වසේ බණ අහලා මිගාර නිවසේ හැම දෙනා ම තෙරුවන් සරණ ගියා. මෙතෙක් බුදු දහම කෙරෙහි පැවති වැරදි අවබෝධය තැනිවුණා.

මිගාර සිටුතුමා තමා සුමගට යොමු කළ විශාලා සිටු දුවට එදා පටන් මවක මෙන් සැලකුවා. ඒ නිසා අදා "මිගාර මාතා" නමින් ප්‍රසිද්ධ වුණා.

විශාලා සිටු කුමරියට පියාගෙන් ලැබුණු ඉතා වටිනා ආහරණයක් තිබුණා.

ඒ රත්තරන් සහ මැණික්වලින් සාදා තිබූ මෙල පලදනාවයි. අදා ඒ මිලට සරිලන ධනය වියදම් කොට, පන්සලක් සාදා පුජා කළා.

ಶೇ ಪನೆಸಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಿ. ಈ ಮಿಗಾರ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಣಿಯ ನಮಿನ್ ಇ ಹೆಡಿನುವೆನುವು.

විශාලා මහා උපාසිකාව උදේෂ සටස පන්සලට ගියා. ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ ඔහු එපාකම් විමසා බලා ඒවා ඉටු කළා. ඒ නිසා ම බුදු සසුනේන් අගු දායිකා තනතුර ලබා ගැනීමට එතුමිය වාසනාවන්ත වූණා.

පැවරුම

පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලියන්න.

1. විශාලා කුමරියගේ පියාගේ නම ලියන්න.
2. විශාලා කුමරිය සෝචන් වූයේ වයස අවුරුදු කියේ දී ද?
3. ඇය විවාහ වූයේ කවුරුන් සමග ද?
4. විශාලා උපාසිකාව සැදුවූ ආරාමයේ නම ලියන්න.
5. බුදු සසුනේන් ඇයට ලැබුණු තනතුර කුමක් ද?

10

සංසම්ත්තා තෙරණින් වහන්සේ

සංසම්ත්තා රහත් තෙරණීය මිහිදු මහ රහතන් වහන්සේගේ නැගණීයයි, ධර්මාගෝක මහ රජතුමාගේ දියණීයයි.

ලක්දිව හික්ෂුන් පැවිද්ද ඇති කිරීම සඳහා සංසම්ත්තා තෙරණීය ලංකාවට වැඩිම කළා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ බුදු වන අවස්ථාවේ දී සෙවණ දුන්තේ ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ ය. එහි දක්ෂිණ ගාබාව ලක්දිවට වැඩිම කරවීමට ධර්මාගෝක රජතුමා කටයුතු කළා.

සංස්ම්තතා තෙරණීය ජයග්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේගේ දක්ෂිණ ගාබාව රන් පාතුයක රෝපණය කරවා මෙරටට වැඩිම කළා.

දේවානම්පිය තිස්ස රජතුමා සංස්ම්තතා තෙරණීය පිළිගැනීමට දූෂ්කෙළපටුන වරායට ගියා.

ජය ශ්‍රී මහා බෝධි ගාබාව රගත් තැව වරායට ලැගා වුවා.

රජතුමා තමාගේ කරවටක් දක්වා දියට බැස්සා. බෝධි ගාබාව සහිත රන් පාතුය මහත් ගොරවයෙන් පිළිගත්තා.

අලංකාර මණ්ඩපයක බෝධින් වහන්සේ සහිත රන් පාතුය වඩා හිඳවුවා. තුන් දිනක් ම මහත් උත්සව පැවැත්වුවා.

විසිතුරු ලෙස සැරසු අලංකාර රථයකින් ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ අනුරාධපුරයට වැඩිම කර වුවා. මග දිගට පූජා උත්සව පැවැත්වුවා.

එදින උදුවජ් පූර් පසලාස්වක පොගොය දිනයයි. මහමෙවුනා උයනේ ජය සිරි මහා බෝධි ගාබාව රෝපණය කළා.

අනුරාධපුරයේ උඩ මඟවේ ජය සිරි මහා බෝ භාමුදුරුවෝ වැඩ සිටිනවා. එය අමේ පූජනීය වස්තුවකි.

සංසම්ත්තා තෙරණීන් වහන්සේ නිසා ලංකාවේ කාන්තාවන්ට හික්ෂුණී පැවිද්ද ලැබුණා.

සංසම්ත්තා රහත් තෙරණීන් වහන්සේ අපි සැම දා ගොරවයෙන් සිහිපත් කරමු.

ක්‍රියාකාරකම

● වරහන් කුල තිබෙන වචන යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

1. ධර්මාගෝක රජතුමාගේ දියණීයගේ නම ..... ය.
2. සංසම්ත්තා රහත් තෙරණීය ශ්‍රී මහා බෝධිය මෙරටට ..... කළා.
3. දේවානම්පිය තිස්ස රජතුමා ..... පූරුත වරායට ගියා.
4. ශ්‍රී මහා බෝධි ගාබාව රෝපණය කළේ ..... උයනේ ය.
5. ..... පූර පසලොස්වක පොහොය දින ශ්‍රී මහා බෝධි ගාබාව රෝපණය කළා.

(මහමෙමවුනා, සංසම්ත්තා, දූෂිකොල, උදුවල්, වැඩිම)

ඒකමත් එක කාලෙක
හිමාල වනයෙහි මැද
වටුවකු වඳුරකු ද සමග
ඇත් රෝදෙක් එහි විය

වැඩිහිටියන් හට ගරු
කරන්න සිතු සුමිතුරු
සෙවුවා තිදෙනා අතරන්
කවුරු ද වැඩිහිටි ගරු

පළ තිබු මහ තුග ගස
පළමුව දුටු මිතුර ව
සොයා බලති මේ තිදෙන ම
ගරු කෙරුමට සැම දින

කුඩා කාලෙ මම කැලේ
එ මේ අත දුව ගියේ
ඒවිට ප්‍රං්ඡී තුග පැලේ
ගැවුණී මග පොඩි බැඩි

නුග ගස පොඩි පැලයකි
මම ද වදුරු පැටියෙකි
බිම හිඳ නුග දුලු කැවා
මතකයි මට තොඳ හැටි

වටු කුරුල්ල තිත්තිර
අසා සිරිය සැම දෙය
වදුරට සහ ඇත් රජුහට
පැවසුව තම අදහස

වෙන නුග ගසකින් මෙමා
නුග ගෙඩියක් කා එදා
කැ දේ පහ කළ නිසා
මේ නුග ගස පැල ව්‍යුණා

වටුවා කී ඒ බස
අසා අනෙක් දෙදෙන ම
තිත්තිර වැඩිහිටි ලෙස
සැලකුව ඒ දින සිට

තිත්තිර වැඩිහිටි ගරු
නැමැද බැතින් නිරතුරු
සතුටින් මේ සුම්තුරු
සිරියා මිය යන තුරු

ක්‍රියාකාරකම

1. තිත්තිර ජාතකය මතකයෙන් කියන්න.
2. ඉහත විරිදු පන්තිය ඇසුරින් සිත්ගත් අවස්ථාවක් විනුයට නගන්න.

12

සැදුහැ සිතින් බෝධි පූජාව කරමු

“අද මේ දරුවෝ බෝධින් වහන්සේ ලගට රස් වුණේ ඇයි
කියලා දන්නවා නේ ද?” ලොකු හාමුදුරුවෝ ඇහුවා.

“එහෙමයි හාමුදුරුවනේ, බෝධි පූජාව කරන හැටි ඉගෙන
ගන්න,” සුජානි උත්තර දුන්නා.

“උසස් ම නුවණට ‘බෝධි’ කියනවා. බුදුවීම කියන්නේ ඒ
උසස් ම නුවණටයි. වෙසක් පුර පසලොස්වක දින ඇසතු

බෝ රැක මුල දී සිදුහත් බෝසත්තුමා බුද්ධත්වයට පත් වුණා. ලොකු හාමුදුරුවෝ කිවුවා.

ඛුද වීමට සෙවණ දුන් ඇසෙතු බෝ රැක තමයි ජය ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ. කළගුණ සැලකීමට ඛුදුරජාණන් වහන්සේ සතියක් ම බෝධින් වහන්සේ දෙස ඇසි පිය නො හෙලා බලා සිටියා.

එම උතුම් බෝධින් වහන්සේටයි අපි බෝධි පූජා පවත්වන්නේ. දුන් අපි බෝධි පූජාව කරන හැටි ඉගෙන ගනිමු.

හොඳින් පිරිසිදු වෙලා සුදු සංවර ඇශ්‍රුමින් සැරසිලා පන්සලට එන්න ඕන. සුවද මල්, පොල්තෙල්, පහන්තිර, හඳුන්කුරු, ගිලන්පස, ගිනිපෙටිටියක් ආදි ද්‍රව්‍ය රැගෙන එන්න ඕන.

පන්සලට ඇවිත් බෝ මථව, මල් ආසන ආදිය පිරිසිදු කර දැන් සෝදා ගත යුතුයි.

පෙරා ගත් පැන් කළයක් ගෙන බෝධින් වහන්සේ නහවන්න.

පහන්, හඳුන්කුරු පත්තු කරලා, මල් වට්ටි, දුහැන්, ගිලන්පස තැන්පත් කරලා, බෝධින් වහන්සේට වන්දනා කරන්න.

බෝධි පූජාවෙන් පසුව පූජා ද්‍රව්‍ය ඉවත් කර මල් ආසන පිරිසිදු කිරීම හොඳ දෙයක්. බෝධි පූජාවට යොදා ගත් හාජන සෝදා නිසි තැන තැන්පත් කරන්න ඕනෑ.

ප්‍රහැණුවට

යස්ස මූලේ නිසින්නොව - සබඳතා විජය අකා
පත්තේ සබඳක්දීකුතා සත්රා - වන්දේතා බෝධි පාදපා

තේරුම

කිසියම් රැකක් මූල වැඩ හිඳිමින්, සියලු කෙලෙස් සතුරන් පරදවා බුදුරජාණන් වහන්සේ බුදු බවට පත් වූ සේක් ද ඒ බෝධි රාජයාණන් වහන්සේට මම නමස්කාර කරමි.

ඉමේ ඒනේ මහාබෝධි - ලෝක තාලේන පූජ්තා
අහම්පි තේ නමස්සාමි - බෝධි රාජා නමත්පු තේ

තේරුම

මේ මහා බෝධි රාජයාණන් වහන්සේ, ලොවට පිහිට වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් පුද්‍රන ලදී. බෝධි රාජයාණනි, මම ද ඔබ නමදිමි. මාගේ නමස්කාරය ඔබට වේවා.

13

පොත් පෙරහැර

ගුරුතුම් : අපි දෙවන ග්‍රේකීයේ දී පෙරහැරක් පැවැත්වූවා දුවලා ප්‍රතාලට මතක ද?

සිසුහු : ඔව්, අපට මතකයි, එදා මල් පෙරහැර හරිම ලස්සනයි.

සුමුද්‍ර : මම එදා පෙරහැරේ කොඩියක් අරන් ගියා.

ගුරුතුම් : වෙන කවුද කොඩි අරන් ගියේ?

සම්ර : මම (සම්ර අත ඉස්සුවා.)

සුබෝධ : මම තමයි බෙර ගැහුවේ.

පියුම් : මම මල් ගස අරන් ගියා.

රන්දික : මම තමයි කස කාරයා.

සිසුහු : අපට ගුරුතුම් කිවුවේ මල් අරන් යන්න කියලනේ, අපි මල් අරන් ගියා.

ගුරුතුම් : බොහෝම හොඳයි, අපේ මල් පෙරහැර ගැන භැම දෙනාට ම හොඳට මතකයි.
මේ සැරෙත් අපි පෙරහැරක් යමුද?

ଶିଷ୍ଟଭୁ : ଉଚ୍ଚ, ଅତି ମର୍ଦ୍ଦ ପେରହରେକୁ ଯାଏ.

గුරුත්වම් : තැහැ දරුවනේ, අපි පොත් පෙරහැරක් යමු.

සිසුපු : පොත් පෙරහැරක්? කොහොම ද පොත් පෙරහැරක් යන්නේ?

ගුරුත්වම් : පෙරහැරේ අපි අරන් යන්නේ පොත්. පෙරහැරේ මූලින් ම “ප්‍රංචි අස්ථි පොත් පෙරහැර” කියලා දියපු පුවරුව. රීට පස්සේ හේවිසි කණ්ඩායම. රීට පස්සේ පොත් පෙරහැර. පොත් ගෙනියන්න ඕන හිස මත තියාගෙනයි. කවුරුත් හිස මතට පිරිසිදු සුදු ලේන්සුවක් දාගන්නව නම් බොහෝම හොඳයි. රීට පස්සේ පේෂීයට ගමන් කරන්න ඕන.

පියුම් : පෙරහැර යන්නේ කොහාට දී?

ගුරුතුම් : අපේ පාසලේ ප්‍රස්තකාලයට, පන්ති ප්‍රස්තකාලයට. පොත් අඩු පාසලක හෝ පන්සලක ප්‍රස්තකාලයට යන්නත් අපට පුළුවන්.

සිසුහු : ඒක නම් හරි ම හොඳයි ගුරුතුම්. ඒත් අප් පොත් හොයා ගන්නේ කොහොම දී? අපට පොත් ගන්න සල්ලි ඕනනේ.

ගුරුතුම් : නැ දරුවන්, ඔයගොල්ලෝ අද ඉදන් කියවන පොත් එකතු කරන්න. ඔයාලගේ අම්මා, තාත්තා, අයියා, අක්කා පාවිච්ච කළ පොත් ඒ අයගෙන් ඉල්ලා ගන්න. ඔයාලන් පාවිච්ච කළ, කියවන පොත් අරන් එන්න. කැමැති අය අලුත් පොත් දුන්නොත් ඒවත් ගේන්න.

සුබෝධ : ගුරුතුම්, අපේ ගෙදර පොත් ගොඩාක් තියෙනවා, මම ඒවා අරන් එන්නම්.

රෝජාන් : අපේ තාත්තට කියලා පොත් අරන් දෙන්න මට පුළුවන්.

සිසුහු : අපටත් පොත් ගේන්න පුළුවන්.

ගුරුතුම් : හැමෝම එහෙනම් පොත් අරන් එන්න. අපේ පාසලේ ගුරුවරු අපට උදවු කරයි. පොත් ලැබුණුට පස්සේ ඒවා අප් පිළිවෙළකට වර්ග

කරමු. පන්තියේ ලමුන් සියලු දෙනාට ම ඒ පොත්
භාර දිලා පෙරහැර සූදානම් කරමු.

ප්‍රහැණුවට

පාසල් ඇදුමින් සැරසුණු දරුවන්
දැනීන් පොත් ගෙන පෙරහැර යනවා
ගුරු මව පියවරු දරුවන් සමඟින්
හද පිරි සතුටින් පෙරහැර යනවා

දෙපස සිටින දෙගුරුන් සැම දෙනගේ
පෙරහැර දසුනින් සිත් පැහැදෙනවා
පෙරහැර බලමින් සතුටින් සැමදෙන
ප්‍රංචි ලමුන් හට අසිරි පතනවා

පෙරහැර යනවා
පොත් දන් දෙනවා
පිත් රස් වෙනවා
නුවණ වැඩිනවා

මල් සුගන්දේ දම් සුගන්දේ සිල් සුලං රල් පාවෙලා
සම්බුද්ධින් සමඟාවනීයයි සාදු සාදු වන්දනා

මිහින්තලාවයි දහම් අමාවයි ගාත්ත අනුබුදු නාමයයි
කාට කාටත් මේ කියන්නේ ගාසනේ ඉතිහාසයයි
රත්නමාලි සෑ රදුන් මේ දෙවි බහුන් පූජා ලබයි
මේ මහා ගල් මුල් කියන්නේ ඒ උතුම් අනිමානයයි

රල් නගා හෝ ගා ගලන්නේ ජාතියේ ජය පානයයි
සිංහලේ වික්මන් කියන්නේ මේ පොලොන්තරු දේශයයි
දාගැබයි මහ මේසයයි තිල්වන් ගුවන් ගැබ යා වුණේ
ගල් කුළුන් සිත්තම් වුණා දේ මෙත් සිහිල් කරුණා ගුණේ

මහා රජුන් තුන් සිංහලේ මෙහෙමයි එදා දස්කම් කළේ
මේ උතුම් දහමින් තමා ලේ මස් පවා විස්කම් කළේ
ධිර විරයි පූජනීයයි තැන් නිමක් ගුණ ගායනේ
සිව මහා දෙවිදුන් රකිවා මේ අපේ බුදු ගාසනේ

පද රචනය	:	නිහාල් ඒ. ජයසිංහ මහතා
සංගීතය	:	පී.එල්.ඒ. සේයෝමජාල මහතා
ගායනය	:	මොහිදින් බෙග මහතා සහ සුජාතා අත්තනායක මහත්මිය

“බෙහෙත් පැලැටී ගැන තොරතුරු අපි ප්‍රංශි කාලේ ඉදෑල ම හොඳින් දැනගෙන ඉන්න ඕනෑ. ඒ නිසා බෙහෙත් පැලැටී දැක බලාගෙන හඳුනාගැනීම හර වැදගත්. අපේ පාසල ඉස්සරහ තියෙන වෙද මාමගේ ඔසු උයන බලන්න මම අවසර ලබා ගත්තා. එහෙනම් දුලා පුතාලා පරිස්සමෙන් යමු. වෙද මාමා කියන තොරතුරු හොඳට අහගෙන ඉගෙන ගත්ත ඕනෑ,” ගුරුතුම් කිවා ය.

වෙද මාමාගේ ඔසු උයනේ ගුරුතුමිය සමග ඇවිදිමින් අපි ඔසු පැල හඳුනාගත්තෙමු.

“අං...දුලා පුතාලා අපේ ගෙවත්තේ ඇවිදාලා බෙහෙත් පැලැටී දැන හඳුනා ගත්තා ද?” වෙද මාමා ඇසුවේ ය.

“මච වෙද මාමේ, අපි ගොඩක් බෙහෙත් පැලැටී දැක්කා. ඒවායේ නම් සඳහන් කරලා තියෙන නිසා අපි ඒවා කියවලාත් බැලුවා,” පබසරා කිවා ය.

“එහෙනම් දුලා පුතාලා මේ කොහොම් ගහ යට බංකුවල ඉදෑගනීමුකෝ.

මං ඔහු පැලැටී ගැන තොරතුරු විකක් කියා දෙන්නම්,” වෙද මාමා කිවේ ය.

“මේ කොහොම් ගහ යට ඇගට හරි ම සිසිලසක්, සනීපයක් දැනෙනවා නේද?” වෙද මාමා ඇසුවේ ය.
“කොහොම් කියන්නෙත් බෙහෙත් ගහක් පුතේ. ඒ වගේම පුතාලා මේ බෙහෙත් පැලැටිය අදුනනවා ද?”

“ඔව්, අපේ අම්මාගේ අත ඩුමාලයට පිවිවුණා. ඒ වෙලාවේ කෝමාරිකාවල මදය පිවිවුණ තැන ගැවා. තුවාලය දින දෙක තුනකින් භාඳ වුණා,” දිනෙත් කිවේ ය.

“ඔව්, පුතේ පිළිස්සුම් තුවාලවලට විතරක් නෙවෙයි, ඕනෑම කුවාලයක් සුව කිරීමේ ගුණයක් කෝමාරිකාවල තියෙනවා. ඒ විතරක් නෙවෙයි රුප සේවාව රක්ගන්නත් කෝමාරිකා දිවාය ඔඟඟධයක්.”

“අර එහා පැත්තේ හින් පුංචි කොළ තියෙන්නේ, ඒ නෙල්ලි ගහක්. නෙල්ලි ගේවියක් දිනකට ආහාරයට ගන්නවා නම් ලෙඩි රෝග බොහෝමයක් වළක්වා ගන්න පුළුවන්. නෙල්ලි විටමින් සී බහුල පලතුරක්.

මේ කහ පාට මල් පිපුණු ගස රණවරා. තම්බපු රණවරා මල්, බෙලිමල් වතුර බීමට හොඳ ඔසුවක්. දැන් කාලේ තියෙන රසකාරක දුම් බීමවලට වඩා මේ ඔසුපැන් ගුණදායකයි.

දුෂ්චී, පුතේ මේ ඔසු උයනේ අරඹ, තිජ්පිලි, ආඩතෝඩ්ඩා, එරඛදු, කරපිංචා, භාතාචාරිය, ඉරමුසු, කටුවැල්බටු වැනි ඔඟධ වර්ග පුරුගක් තියෙනවා.

අද මම පුතාලට බොන්න බෙලි මල් පානයක් සූදානම් කළා. හැමෝම හකුරු කැල්ලක් එක්ක ඔසුපැන් කේජ්පේයක් බොන්න.”

“මම බෙහෙත් පැලැටි පැල කරලා තියෙනවා. හැම කෙනෙක්ම ඔසු පැලයක් අරගෙන ගිහිල්ලා ගුරුතුම් එක්ක ඔසු උයනක් පාසලෙත් හදාගන්න.

බෙහෙතක් ඩොයාගෙන එන කෙනකුට ඒවා ලබා දෙන එක මහා ලොකු පින්කමක්. හැමෝම කැමැතියි නීරෝගීව ඉන්න. අපේ බුදුරජාණන් වහන්සේත් දේශනා කරලා තියෙනවානේ උතුම් ම ලාභය නීරෝගීකම කියලා.”

වෙද මාමා දැනමුතු කම් බොහෝමයක් කියා දුන්නේ ය.

මෙසේ දැනුම ලබාදීම ගැන ගුරුතුම් වෙද මාමාට ස්තූති කළා ය. වෙද මාමාට නිදුක්, නීරෝගී, දිරසායුෂ ප්‍රාර්ථනා කළා ය. අපි වෙද මාමාට වැන්දෙමු. වෙද මාමා අපට නිදුක් නීරෝගී සුවය ප්‍රාර්ථනා කළ අතර “තෙරුවන් සරණයි” කියා ආයිරවාද කළේ ය.

අපි ඔසු පැල රැගෙන පාසල වෙත පිය නැගුවෙමු.

පැවරුම

1. පාඩමේ සඳහන් ඔසු පැලවල නම් ලැයිස්තුවක් ලියන්න.
2. ඔසු පැලයක් සිටුවා එය රැක ගන්න.

මෙ වෙසක් මාසය. වෙසක් පෝය ලැඟයි. අපේ පන්තියේ සීල-සමාදාන වැඩසටහන විහාරස්ථානයේ පවත්වන්න හැමෝම යෝජනා කළා.

“ඒ ද්‍රව්‍යයට කළින් විහාරස්ථානය හා අවට පරිසරය පිරිසිදු කරන්න ඕනෑ. ඒ සඳහා ගුමදානයක් පවත්වන්න අපි බලාපොරොත්තු වෙනවා,” පන්තිහාර ගුරුතුමා කිවේ ය.

“ඒක හොඳයි, අපි හරි ම ආසයි පන්සල් වත්ත පිරිසිදු කරන්න,” දිනිති කිවා ය.

“මච්, දුලා ප්‍රතාලා විතරක් තෙවෙයි අම්මලා තාත්තලාත් අපේ ගුමදානයට එකතු කර ගනිමු. අපි මේ ගුමදානය කණ්ඩායම් බෙදිලා, වැඩ බෙදාගෙන හොඳින් කරමු,” ගුරුතුමා යෝජනා කළේ ය.

“මච්, පන්සලට යන පාර දෙපැත්ත ගොඩක් අපිරිසිදු වෙලා. වල් පැලැටි වැවිලා, කාණුවල කුණු හිරවෙලා, ඒ කොටස සුද්ධ කරන්න තාත්තලාට කියමු,” නිපුන් කිවේ ය.

“පන්සල් වත්තේ ගස්වල අතු පාහින්න ඕනෑම කියල උපාසක මාමා මතක් කළා. ගස්වල අතු පාහින වැඩෙන් තාත්තලාටමයි පවරන්න ඕනෑම,” ගුරුතුමා කිවේ ය.

“ගුමදානයට එන විට අවශ්‍ය උපකරණ අරගෙන එන්න දෙමෙවුපියන්ට කියන්න. පන්සල් වත්ත පිරිසිදු කිරීමේ කටයුතු අම්මලාට පවරමු.

මල් ගස්වල අනවශ්‍ය අතු කපලා, මල් පෝච්චිවල පස් බුරුල් කරලා, වල් පැලැටි ගලවන්න ඕනෑම. ගස්වලට ගොම පොහොරත් දමමු,” ගුරුතුමා පැවසුවේ ය.

“අපට පුළුවන් විහාර මළුවත් බෝමළුවත් අමදින්න,” රන්දි කීවා ය.

“මච් දුවේ, ඒ වැඩවලට අපි වැඩිහිටි අයත් එක්ක එකතු වෙමු,” ගුරුතුමා කීවේ ය.

“තරණී දුවගේ කණ්ඩායමට පුළුවන් මල් ආසන සෝදන්න. ඒ එක්කම මල්වටිටි, ගිලන්පස හාර්තනත් සෝදා පිරිසිදු කරන්න.

ධරම ගාලාවේ මකුල දැල් පිසදමා, බිම සෝදා පිරිසිදු කරන්න දිනිති දුවගේ අම්මා ඇතුළ කණ්ඩායමට හාර දෙමු.”

ග්‍රමදාන දිනය උදා විය. මවුපියේ ග්‍රමදානයට අවශ්‍ය උපකරණ ද රැගෙන පන්සලට එක්වූහ.

ගුරුතුමා කළ යුතු වැඩ කටයුතු පිළිබඳව මවුපියන් දැනුම්වත් කළේ ය.

එක් එක් කණ්ඩායම බෙදා ගත් පරිදි වැඩවල නිරත විය.

ශ්‍රමදානය අවසානයේ හැම දෙනා ම විහාර බිමේ පිරිසිදු බව දැක සතුවූ වූහ.

එතැනට වැඩිම කළ ලොකු භාමුදුරුවන් වහන්සේ "බොහෝම හොඳ ඉමදානයක්. මේ පිරිස ක්‍රමානුකූලව වැඩ බෙදාගෙන කරන හැටි මං බලාගෙන හිටියේ. යම් කටයුත්තක් කළින් සංවිධානය කළා ම එය හොඳින් කරන්න ප්‍රාථමන්. මේ දරුවොත් හොඳින් කඩිසර ව වැඩ කළා. ඒක අයය කළ යුතුයි. දැන් පන්සල හරි ලස්සනයි. අද දින ඔබ සැම එක්වී කළ ඉමදානය මහත් පින්කමක්," යනුවෙන් සඳහන් කර අපට පුණ්‍යානුමෝදනා කළහ.

ත්‍රියාකාරකම

1. පන්සල පිරිසිදු කිරීමේ ගුමදානයේ දී සිදු කළ කටයුතු තුනක් ලියන්න.
2. ගෙදර පරිසරය පිරිසිදුවට පවත්වා ගැනීමට ඔබට කළ හැකි දේවල් දෙකක් ලියන්න.

17

වඩමු ගුණ දීම්

බුද්ධ ධර්ම විෂය භාර හාමුදුරුවන් වහන්සේ පන්තියට වැඩම කලා.

උමයි සියලු දෙනා ම තැගිට හාමුදුරුවන්ට වැන්දා.

“තෙරුවන් සරණයි. අපි අද කතා කරන්නේ හොඳ ගුණ දීම ගැන බව මේ දරුවෝ දන්නවා නේ ද?” හාමුදුරුවෝ ඇශ්‍රුවා.

“එහෙමයි අපේ හාමුදුරුවන්,” කමල් කිවුවා.

“අපේ හාමුදුරුවන්, මම කතා කරන්නේ ලද දෙයින් සතුව වීම ගැන,” නාලක කිවුවා.

“හොඳයි දරුවන්, අපි නාලකගේ කතාව අහමු.”

නාලක කතාව පටන් ගත්තා.

“මම කළින් ඉගෙන ගත්ත පාසලේ එක යාලවෙක් හිටියා. එයාගේ නම ජානක. පන්තියේ ඉන්ත අනෙක් උමයින්ට වාගේ එයාට ලස්සන පොත් බැඟයක්, සපත්තු දෙකක්, වතුර බෝතලයක් තිබුණේ නැ. පාට පාට ලස්සන පැනසල් තිබුණෙන් නැ.

“ඒ වුණාට ජානක හිටියේ හරි ම සතුවෙන්. එයාට ලස්සනට අකුරු ලියන්න පූඩ්වන්. ගණන් හදන්නත් පූඩ්වන්. ගුරුතුමීත් ජානකට පුගක් ආදරයි.

“මට තව යාල්වෙක් හිටියා. එයාගේ නම නඳුන්. නඳුන්ට ලස්සන බැగ්, සපත්තු තිබුණා. එයාට ලස්සන පැන්සල් ගොඩක් තිබුණා. ඒත් නඳුන් තව තවත් දේවල් ඉල්ලා අම්මාට තාත්තාට කරදර කළා.

“ද්‍රවසක් ජානක පන්තියේ දීපුංචි පැන්සල් කැල්ලකින් ලියනවා දැකළා නඳුන්ට පුදුම හිතුණා. ‘මයා ලස්සන දේවල්වලට ආස නැදුද්?’ නඳුන් ජානකගෙන් ඇහුවා.”

“මගේ අම්මයි තාත්තයි පුගක් දුප්පත්. තාත්තාගේ රස්සාවෙන් ලැබෙන මුදලින් අපි ජ්‍රීවත් වෙන්නේ අමාරුවෙන්. ලස්සන දේවල්, වටිනා දේවල් ඉල්ලා මම අම්මට තාත්තට කවදාවත් කරදර කරන්නේ නැ. ලැබෙන දෙයින් මම සතුවු වෙනවා,’ ජානක කිවුවා.”

“මෙන්න මයාට ලස්සන
පැන්සලක්. මමත්
මයා වාගේ ම හිතලා
ලද දෙයින් සතුවු
වෙනවා.”
නඳුන් ජානකට කිවුවා.

අපිත් ජානක වගේ ලද දෙයින් සතුවුවීමට පුරුෂු වෙමු. නාලක කතාව අවසාන කළා.

“බොහෝම හොඳ කතාවක්,” හාමුදුරුවෝ කිවුවා.

“හොඳ යාලවෙක් හඳුනා ගන්නේ කොහෝම ද කියන එක ගැනයි මම කතා කරන්නේ” තුෂාර කිවුවා.

“මම අපේ සියාගෙන් ඒ ගැන විස්තර අහගත්තා. සියා මෙහෙම කිවුවා.”

“හොඳ යාලවා තමන්ගේ මිතුරාට උපකාර කරනවා. මිතුරා වැරදි දෙයක් කළාත් ඒ වැරද්ද පෙන්වලා දෙනවා. වැරදි වැඩවලින් මිතුරා මුදවා ගන්නවා.

“හොඳ යාලවා සැමේ දිත් දුකේ දිත් මිතුරා ලග ම ඉන්නවා, කරන හොඳ වැඩ අගය කරනවා, දියුණුවට උපකාර කරනවා, ජයග්‍රහණය දැක සතුවූ වෙනවා, විපතක් වූ විට දුක් වෙනවා,” සියා කිවුවා.

“මේ වගේ අපිත් හොඳ යාලවන් වෙන්න හිතා ගනීමු,” කතාව අවසන් කරමින් තුෂාර කිවුවා.

“මම කතා කරන්නේ ඇත්ත කිම ගැන,” සංඛ කිවුවා.

“හොඳයි දරුවනේ, අපි සංඛගේ කතාව අහමු.”

“ඇත්ත කතා කිරීම ඉතා හොඳ දදයක්. ඇත්ත කතා කරන අයට හැමෝ ම කැමැතියි. හැමෝ ම ආදරය කරනවා. ඇත්ත කතා කරන කෙනා තමන්ගේ අතින් වරදක් වුවත් සගවන්නේ නැහැ. ඇත්ත කිම උසස් ගුණයක්.”

“බොරු නොකියන ලෙසත් ඇත්ත කතා කරන ලෙසත් බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට දේශනා කර තියෙනවා.”

“මූසාවාදා වේරමණී සික්ඩාපදිං සමාදියාම් කියා අපි පොරොන්ද වෙන්නෙන් බොරු කිමෙන් වැළකෙන බවයි. ඒ නිසා අපි නිතර ම ඇත්ත කතා කිරීමට පුරුදු වෙමු,” සංඛ කතාව අවසන් කළා.

“අජේ හාමුදුරුවනේ, මගේ මාතෘකාව සුභාෂිත වවන කතා කිරීම ගැන. මම ඒ වවන ලියා ගෙන ආචා” සුජානි කිවුවා.

“බොහෝ ම හොඳයි, හැමෝට ම ඇහෙන්න ඒ වවන කියවන්න.” හාමුදුරුවෝ කිවුවා.

පන්සිල් රකිමු

තෙරැවන් නමදිමු

ලද දෙයින් සතුට වෙමු

කිකරු වෙමු

ඉගෙන ගනිමු

වැකිහිටියන්ට සලකමු

සත්‍ය වචන කියමු

දදුට කරමු

හොඳ යහළ්වන් වෙමු

සමාවෙන්න

බොහෝ ම
ස්ත්‍රීයියි

“මේ සුභාෂිත වචන අපි කතාබහෙන් දී යොදා ගන්න ඕන.”
සුජාති කතාව අවසන් කළා.

“මේ සුභාෂිත වචන කාචිපත්වල ලියලා පන්තියේ පුද්රේගනය කරන්න. අද අපි බොහෝම නොද කතා හතරක් ඇහුවා. මේ කතාවලින් කියැවෙන කරුණු පිළිපදිමින් මේ දරුවෝ නොද අය වෙන්න ඕන,” භාමුදුරුවෝ කිවුවා.

“තෙරුවන් සරණයි දරුවනේ.”

“තෙරුවන් සරණයි අපේ භාමුදුරුවනේ.”

ඩ්‍රියාකාරකම

1. සුභාෂිත වචන සහිත කාචිපත්වලින් සුභාෂිත ගසක් පන්තියේ දී නිර්මාණය කරන්න.

18

මේ ආපේ නිවහනයි

මාතිය සමගිය උතුරයි

දරු කැල සෙනෙහස වපුරයි

ඒක පොකුණක පිපුණු නෙලමි

මල් ගොමුවක සිර පතුරයි

සමගියි දරුවන් සැම දෙන

අහසේ තරු කැට විලසින

මවට මෙන්ම පියාණන්ට

සෙනෙහස දක්වති සැම දින

කුරුලු කැදැල්ලක පවතින

සමගිය නිවසේහි උතුරන

අයුරු බලා වටපිට අය

තුති පැසසුම් දෙති තැන තැන

සාමය සැනසුම සපිරුණ

ලස්සන පොඩී මගේ නිවහන

පිරසුදුවට තබා ගන්න

අපි වෙහෙසෙමු ලෙස අපමණ

මිදුලේ මල් ගස්	වවලා
අකුලේ වල් ගස්	උගුලා
වත්ත පිටිය	පිරිසුදුවට
තබා ගනීමු	එකතුවෙලා

අමුණා ඇති එක	නූලක
අගනා මුතු කැට	අහුරක
සිර පාමින් එකමුතු	වී
අපි හිඳිනෙමු එක	නිවසක

අම් සෝදුරු පොඩි	නිවස්
සාමය සෝමිනස	ගැවස්
හැමගේ සෙනෙහස	ලබමින්
අපි මෙහි පසුවෙමු	රිසිස්

ଆදරයයි	කරුණාවයි
නිවස පුරා දෙශරේ	ගලයි
අම් ඇල්ම බැල්ම	ලැබෙන
පරිසරයත්	සිරියාවයි

ක්‍රියාකාරකම

1. පරිසරයේ අලංකාරය රැක ගැනීමට කළ හැකි දේවල් තුනක් ලියන්න.

පැවරුම

- කවී පන්තිය පාඩම් කරගෙන තාලයට ගායනා කරන්න.

මිනුදී, සේතුමිගේ නොදු ම යෙහෙලියයි. ද්‍රව්‍යක් මිනුදී සේතුමිගේ ගෙදර ගියා.

දෙදෙනා සේල්ලම් බත් ඉවීමට පොල්කටු සේවුවා. එවිට සේතුමිගේ අම්මා පොල්කටු ගොඩ පෙන්නුවා.

මිනුදී : මේ තියෙන්නේ පොල්කටු ගොඩාක්.

සේතුම් : අපේ ගෙදර පොල්කටුවලට කරන්න දෙයක් නැ. අම්මා කියන්නේ ප්‍රයෝගනයක් ගත හැකි කෙනකුට මෙවා දෙමු කියලා.

මිනුදී : අපේ ගෙදරට එහා ගෙදර මාමා පොල්කටුවලින් විසිතුරු බඩු හදලා විකුණුනවා. අපි දුන්නොත් මාමා මේ පොල්කටුවලින් ප්‍රයෝගන ගනීවි.

සේතුම් : එහෙනම් අපේ අම්මත් එක්ක කතා කරලා මේ පොල්කටු ටික ඒ මාමාට දෙමු.

සේතුමින් මිනුදීන් සතුවින් මේ ගැන අම්මාට කිවුවා.

අම්මා : ඔව් පුතේ, මම මේ පොල්කටු එකතු කළේ කාට හරි දෙන්න. අපට වැඩික් ගත නොහැකි දෙයක් තව කෙනකුට ප්‍රයෝග්‍යතාවත් වෙන්න ප්‍රාථමික. අපි ඒ නිසා මේවා ඒ මාමාට දෙමු.

පහත සඳහන් කවියෙන් කියවෙන්නේන්ත් ඒ වගේ ම අදහසක් අපි ඒ කවිය කියවමු.

ගත හැකි දෙය	වැඩාට
අහක නොදමනු	කිසි විට
වැඩ නැති දෙය	නුමිට
දෙනුව ඉන් වැඩ ගන්න අය	හට
	සිරිත් මල්දම

(අම්ම. ඇල්. සිල්වා ගුරු මුහන්දිරම් මහතා)

කවියේ තේරුම :-

ප්‍රයෝග්‍යතාව ගත හැකි දෙයක් කිසි විටක අහක නොදමන්න. ප්‍රයෝග්‍යතාවත් නොවන දෙය ඉවත නොදා එය ප්‍රයෝග්‍යතාවට ගත හැකි අයකුට දෙන්න.

ප්‍රහැනුවට

- තාලයට කවිය ගායනා කරන්න.

20

රකිමු පර පණා

බුදු බණ අසම්න් සිත සත	පායේ
කුරු පණ කම් ඇර එය ඒ	පායේ
පර පණ තැසුවොත් කවර	ලිපායේ
අපමණ දුක් දෙයි සතර	අපායේ

(ලෝච්ච සගරාව - වීදාගම මෙමත්‍ය නාහිමි)

කවියේ තේරුම :

බුදු බණ අසම්න් සිත සතුවූ කර ගන්න. දුරු කළ යුතු පහත් වැඩි අත් හරින්න. කුමන ආකාරයකින් හෝ අනුන්ගේ ජීවිතය විනාශ කළ නොත් සතර අපායේ ඉපදි බොහෝ දුක් විදින්න සිදු වෙනවා.

- ★ පුරාණ කාලයේ සිට ම කවියෙන් බුදු බණ දේශනා කිරීමේ සිරිත පැවතුණා.
- ★ කවියෙන් ලියපු බුදු බණ ඇතුළත් පොතක් තමයි ලෝවැඩ සගරාව.
- ★ කෝච්චේ යුගයේ වැඩ සිටි වීදාගම මෙමත්‍ය නාහිමියෙන් ලෝවැඩ සගරාව ලිවුවා.
- ★ සතුන් මැරිම, අනුන්ගේ ජීවිත විනාග කිරීම විශාල පාපයක් බව එහි සඳහන් වෙනවා.
- ★ අපගේ ජීවිත යහපත් කර ගැනීමට උදුවු වන උපදෙස් රසක් ලෝවැඩ සගරාවේ ඇතුළත් වෙනවා.
- ★ ලෝවැඩ සගරාව තිතර කියවා එහි ඇතුළත් බුදු බණ අප තේරුම් ගනිමු. ඒ අනුව අපගේ ජීවිත හැඩිගස්වා ගැනීමට ඉගෙන ගනිමු.

පූහුණුවට

- මෙම කවිය කට පාච්චින් ගායනා කරන්න.

21

සලාක දානය හෙට

“ලොකු දුවේ, හෙට 15 දා පන්සලට සලාක දානය පූජා කරන්න තියෙනවා.” අත්තමීමා කිවා ය.

“මව්, අම්මේ මම දානයට අවශ්‍ය දේවල් සූදානම් කරලයි තියෙන්නේ.” අමීමා කිවා ය.

අයි අත්තමීමේ සලාක දානය කියන්නේ?

අමීමාගේත් අත්තමීමාගේත් කතාව අසාගෙන සිටි වානක ඇසුවේය.

පුත්, සලාක දානය කියන්නේ පන්සලට මාස්පතා දෙන දානයට.

ගමේ පන්සලට දානය දෙන්නේ ගමේ උදවිය.

පන්සලේ දායක සහාව නායක භාමුදුරුවන් වහන්සේ සමග කතා බහ කරලා දානය සඳහා දින වෙන් කරවා ගන්නවා. තමන්ට කැමැති, පහසු දිනයක් දානය සඳහා වෙන්කර ගන්න පුළුවන්.

පවුලේ කෙනෙක් මිය ගිය දිනයක්, උපන් දිනයක් වැනි විශේෂ ද්‍රව්‍යක් මේ සඳහා තෝරා ගන්න පුළුවන්.

පහලොස්වෙනිදා පුතාගේ සීයා මිය ගිය දිනය.

ඉතින් හැම මාසේ ම පහලොස්වෙනිදා අපි සලාක දානය දිලා සීයාට පින් අනුමෝදන් කරනවා. සමහර පළාත්වල මේ දානයට මුර දානය, ජේරු දානය කියලත් කියනවා.

“අපි දානෙ දෙන්නේ උදේට ද දච්චේට ද අත්තම්මේ? ”

අපේ දානේ දෙන්නේ උදේට. ඒ කියන්නේ හිල් දානය පුතේ. ඒ හින්දා අපි අද භවසට පත්සලට දූහැත් ගිලන්පස අරගෙන යන්න ඕනෑම්.

“මොනව ද අත්තම්මේ දූහැත් ගිලන්පස කියන්නේ?”

හාමුදුරුවන් වහන්සේලාට ගිලන්පසට අවශ්‍ය දේවල්. සීනි, තේ කොළ, ඔසු පැන් වගේ දේවල් ගිලන්පසට පූජා කරනවා. දැහැත් කියන්නේ බුලත්, ප්‍රචක් ආදියයි.

එතකොට අත්තම්මේ මේ හඳුන්කුරු, පහන්තිර එහෙම ගෙනියන්නේ ඇයි?

ප්‍රතේ, අපි වගේ ම හාමුදුරුවන් වහන්සේලාත් උදේ සවස බුදුන් වදිනවා. හාමුදුරුවන්ටත් පූජා කරන්න තෙල්, මල්, පහන්තිර, හඳුන්කුරු යිනැතේ.

අපි දැහැත් ගිලන්පස පූජා කරලා දානය ගෙනයන හාජන අරගෙන එන්න යිනේ. ඒ ගමන් ම ලොකු හාමුදුරුවෝ මූණගැහිලා හෙට හිල් දානයට කී නමක් පන්සලේ වැඩ ඉන්නවා ද කියලත් දැනගන්න යිනේ.

දානය ගෙන යන හාජන භොඳින් සේදා පිරිසිදු කරලා පිස දාලා තියන්න අමතක කරන්න භොඳ තැහැ.

හෙට උදේ ම දානය සුදානම් කරගෙන පිරිසිදු සුදු ඇශ්‍රමින් සැරසිලා මල්, තෙල්, හඳුන්කුරුත් රගෙන පන්සලට යන්න යිනේ.

දානඟාලාවේ දානය තබා ස්වාමීන් වහන්සේගේ උපදෙස් මත නියමිත හාජනවල බුද්ධ පූජාව පිළියෙල කරන්න යිනේ. රීත පසුව පහන්, හඳුන්කුරු දැල්වා මල් පූජා කර බුද්ධ පූජාව

තැන්පත් කරනවා. ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩිම කර ගාටා කියමින් බුද්ධ පූජාව කර පින් අනුමෝදන් කරනවා.

පැවරුම

● සලාක දානය දෙන පිළිවෙළට අනුව අංක යොදන්න.

1. දානය රගෙන පත්සලට ගියා. ( )
2. පෙර දින දැහැත් ගිලන්පස රගෙන පත්සලට ගියා.
( )
3. බුද්ධ පූජාව පිළියෙල කළා. ( )
4. දාන භාජන රගෙන ආවා. ( )
5. පසුදා උදේ ම දානය සූදානම් කළා. ( )
6. ස්වාමීන් වහන්සේලා බුද්ධ පූජාව කරවා පින් අනුමෝදන් කළා. ( )
7. බුද්ධ පූජාව තැන්පත් කළා. ( )

අරලිය ලමා සමාජයේ දරුවෝ පොසොන් පෝද නිමිති කරගෙන සැම වසරක ම දන්සලක් සංවිධානය කරති. ලමා සමාජයේ උපදේශක අරචින්ද ගුරුතුමා මෙවර මල් දන්සලක් පැවැත්වීමට යෝජනා කළේ ය. ඒ අනුව ලමා සමාජයේ දරුවන් හා දෙමාපිය කමිටුව කැඳවා මල් දන්සල පැවැත්විය යුතු ආකාරය ඔහු පැහැදිලි කළේ ය.

අරලිය, වතුසුදු, ඉදෑද හා අටපෙති වැනි මල් වර්ග දන්සලට එකතු කර ගැනීම සමිතියේ තීරණය විය. පසුදාට මල් දන්සලට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය රස්කර ගැනීමට එක් එක් කණ්ඩායම් බෙදා ගන්නා ලදී.

පෝද දා පහන් විය.

දරුවෝ උදෑසනින් ම අවදි වී මල් තෙලීමට එක් එක් පැතිවලට මවුපියන් සමග පිටත් වූහ.

එක් කණ්ඩායමක් මල් ලබා දීම සඳහා කැන්ද කොළ රස් කළහ.

එවා මල් පූජාවට සුදුසු පරිදි සෝදා පිරිසිදු කිරීමට මවුපියේ ඉදිරිපත් වූහ. කැන්ද කොළවලින් මල් පිළියෙල කිරීමට සුදුසු

මල් ගොටු සකස් කිරීමට අවශ්‍ය ඉරටු ද එම කණ්ඩායම විසින් ම සකස් කර ගන්නා ලදී.

‘දුෂ්චේ, ප්‍රතේ මල් දෝවනය කරන විට පරිස්සමෙන්, මල්වල පෙති කැඳෙච්චි. පෙති කැඩුණු මල් පූජාවට සුදුසු නැහැ.’ අරචින්ද ගුරුතුමා දරුවන් දැනුම්වත් කළේ ය.

තෙපා ගත් මල්, බේසම්වලට හොඳින් දෝවනය කරන ලදී.

එම මල් කුඩාවලට පුරවා විහාරස්ථානයට ඇතුළුවන දොරටුව අසල සුදු පිරුවටයක් දුම් මේසයක් මත තැබේණ. එමත සකස් කළ මල් ගොටු තබා මල් දන්සලට සුදුසු ආකාරයට සුදානම් කරන ලදී.

“ප්‍රතාලත් සවස හතර වන විට සංවර සුදු ඇදුම්න් සැරසිලා විහාරයට එන්න. අපි අනෙක් අයට ආදර්ශවත් වන විදිහට කටයුතු කරන්න ඕනෑ.

අප සැදුහැවතුන්ට මල් දෙන විට ගොටුවල අලංකාර ලෙස සකස් කර ගොරවයෙන් දේශීතින් ම ලබා දෙන්න අවශ්‍ය බව ගුරුතුමා පැවසුවේ ය.

සණ්ඩා නාදය මැද පන්සල වෙත ඇදී එන සැදුහැවත් උදවිය මල් ලබාගෙන “බොහෝම හොඳ පින්කමක්” යතුවෙන් ප්‍රකාශ කළහ. ඔවහු අප හැමෝට ම පින් දුන්හ.

අප කළ පින්කම ගැන අපි සතුවූ ව්‍යුණා. මල් දන්සල අවසන් වූ පසු දන්සලට ගත් උපකරණ නිසි තැන තැබුවා. එම ස්ථානය පිරිසිදු කළා.

අපිත් සවස පූජාවට සහභාගි ව්‍යුණා. ලොකු හාමුදුරුවන් වහන්සේ අප කළ පින්කම ගැන ප්‍රශ්නයා කළා; අගය කළා; මල් පින්කමේ ආනිගෙස දේශනා කළා. ඒ අසා සතුවට පත් වූ අප හාමුදුරුවන් වහන්සේට වැද නිවෙස් බලා පිටත් ව්‍යුණා.

පැවරුම

1. අරලිය ලමා සමාජයේ දරුවන් මල් දන්සල දුන් අයුරු විතුයට නගන්න.
2. ඔබත් මල් දන්සලක් දීමට උනන්දු වන්න.

ඩය දරුවන්ට මතක ද
අපි දෙකේ පත්තියේ දී
මෙමති භාවනාව වචන්න
පුරුදු වූණා.
මේ පාඩමේ දී අපි
තව දුරටත් මෙමතිය වචන්න
පුරුදු වෙමු.
ගුරුතුම් කිවුවා.
සියලු දෙනා ම නොදින් වාඩි වූණා.
හිස කෙළින් තබා ගත්තා.
සිරුර කෙළින් තබා ගත්තා.
වම් අත උඩින් දකුණු අත
තබා ගත්තා.
දැස් පියා ගත්තා.
අපි මෙසේ ගුරුතුමියගේ
උපදෙස් අනුව
මෙමති භාවනාව වැඩුවා.
මෙසේ ප්‍රාථමික කළා.

මගේ සිත පිරිසිදු ය පිරිසිදු ය	පිරිසිදු ය
මගේ සිත සන්සුන් ය සන්සුන් ය	සන්සුන් ය
මගේ සිත තැන්පත් ය තැන්පත් ය	තැන්පත් ය
මගේ සිත පිරිසිදු ය සන්සුන් ය	තැන්පත් ය

මම නිදුක් වෙම්වා !

නීරෝගී වෙම්වා !

සුවපත් වෙම්වා ! සුවපත් වෙම්වා ! සුවපත් වෙම්වා !

මා මෙන් ම මාගේ දෙමාපියේ ද වැඩිහිටියේ ද

හිතවන්තයේ ද අහිතවන්තයේ ද

සුවපත් වෙත්වා ! සුවපත් වෙත්වා ! සුවපත් වෙත්වා !

සියලු සත්ත්වයේ නිදුක් වෙත්වා ! නීරෝගී වෙත්වා !

සුවපත් වෙත්වා !

සුවපත් වෙත්වා ! සුවපත් වෙත්වා ! සුවපත් වෙත්වා !

ප්‍රහාරණවට

- සවස බුද්ධ වන්දනාවෙන් පසුව මෙමත් භාවනාව වඩින්න.

24

අටසිල් සමාදන් වෙමු

අද අපේ පාසලේ සිල් සමාදන් වෙන දච්ච.
වෙනදාට කළින් අම්මාත් තාත්තාත් අප අවදි කළා.
එදා අපට දැනුණේ හරි ම සතුටක්.

හොඳින් මුහුණ සෝදා ගෙන නංගීත්, මමත් පිරිසිදු වුණා.
ගෙදර මිදුලේ වතුසුද්ද ~~ගැහැව් මල් ගක්කා ගත්තා~~
මල් යෝචනය කර වට්ටිය
පිළියෙල කර ගත්තා.
තෙල්, පහත්,
හදුන්කුරු කළින් ම
පිළියෙල කරලයි
තිබුණේ.

සිල් ඇලුම් ඇද ගත්තා.
අම්මාට තාත්තාට වැද
පාසලට යන්න පිටත්
වුණා. බොද්ධ
කොඩිවලින් සැරසු
පාසල හරි ම ලස්සනයි.
අද අපේ පාසල පෝය
දච්චේ පන්සල වගයි.

සිල් ඇදුම් ඇදගත්තු ලමයින්
 කොට්ඨාස අතරින් එන විට හරි ම ලස්සනයි.
 ලමයි බුදුමැදුර අවට පිරිසිදු කළා.
 බුදුගුණ කියමින් පූජා ද්‍රව්‍ය අතගස්වා බුදුමැදුරේ තැන්පත්
 කළා.
 ගුරුතුම් අනුව යමින් අපි වාක්‍ය කියා සිල් ඉල්පුවා.
 අංශේ හාමුදුරුවෝ අප අටසිල් සමාදන් කරවුවා.

1. පාණාතිපාතා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාදියාමි.
2. අදින්නාදානා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාදියාමි.
3. අඛණ්මවරියා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාදියාමි.
4. මුසාවාදා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාදියාමි.
5. සුරාමෙරය මත්ස්යපමාද්වියානා වේරමණී සික්බාපද්‍ර
සමාදියාමි.
6. විකාල හෝජනා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාදියාමි.
7. නව්‍ය ගිත වාදිත විසුක දස්සන මාලා ගන්ධ විලේපන
දාරණ මණ්ඩින විභුසනවියානා වේරමණී සික්බාපද්‍ර
සමාදියාමි.
8. උච්චවාසයන මහාසයනා වේරමණී සික්බාපද්‍ර සමාදියාමි.

සිල් සමාදන් වූ අපි බණ ඇහුවා, භාවනා කළා, බුද්ධ වන්දනාවේ යෙදුණා. ද්‍රව්‍ය ම සිල්වත් ව ගත කළා.

එ නිසා ද්‍රව්‍ය ම ප්‍රයෝගනවත්ව ගත වුණා.

සිල් පවාරණය කළ අප ගුරුතුමන්ට, ගුරුතුමියන්ට වැඳ ගෙදර ගියේ නැවතත් පෝය දිනයක විහාරස්ථානයේ දී සිල් සමාදන් වෙන්න හිතාගෙනයි.

ක්‍රියාකාරකම

1. ගුරුතුම් සමග එක්ව අටසිල් පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්න.

ප්‍රහැනුවට

මිකාස අහං හන්තේ තිසරණේන සද්ධිය。
අවධාර උපරෝසථ සීලං යාචාමි
අනුග්‍රහං කත්වා සීලං
දේප මේ හන්තේ
අනුකම්පං උපාදාය.

25

සතුට උතුම් ධනය වේ

දහම් පාසලේ උදෑසන රස්වීමට ලොකු හාමුදුරුවෝ වැඩම කළා. බුද්ධ වන්දනාවෙන් පසු අපි හැමෝට ම ලොකු හාමුදුරුවෝ අනුගාසනාවක් පැවැත්වුවා.

ලොකු හාමුදුරුවෝ : පින්වත් දරුවනි, අපි හැමෝට ම සතුටින් ජ්වත් වෙත්ත කැමැතියි නේද? අපි වගේ ම සතුටින් ඉන්න සතුනුත් කැමැතියි.

මය දරුවෝ සතුටු වෙත්ත ගොඩක් දේවල් කරනවා නේද?

සිසුන්

: එහෙමයි අජේ හාමුදුරුවනේ, අපි සෙල්ලම් කරනවා, ලස්සනට ඇශ්‍රම් පැලදුම් අදිනවා, රසවත් ආහාර ගන්නවා, අසරණයින්ට උදුවූ කරනවා, සතුන්ට ආදරය කරනවා, බණ අහනවා, පින්කම් කරනවා, ගස් වැල් සිටුවනවා, මල් වවනවා. ඒ හැම දෙයක් ම අපි කරන්නේ සතුටින්.

ලොකු හාමුදුරුවෝ : ඔව් දරුවනේ, ඒවා හොඳ දේවල්.

ඒවා අතරින් බණ ඇසීම, අසරණයින්ට උදුවූ කිරීම, පින්කම කිරීම ආදිය තුළින් ලබන සතුට ධාර්මික සතුට කියලා බුදු හාමුදුරුවෝ දේශනා කරලා තියෙනවා.

අනුන් රවටලා, බොරු කියලා, හිංසා කරලා, පහරදීලා, අනුන්ගේ දේවල් හොරකම් කරලා, සමහර අය සතුවූ වෙනවා. එසේ ලබන සතුට අධාර්මික සතුට කියලා බුදු හාමුදුරුවෝ දේශනා කරලා තියෙනවා.

ධාර්මික ව ලබන සතුට පරම ධනයයි. එය සන්තුවියී පරමං ධනං යනුවෙන් දැක්වෙනවා. පින්වත් දරුවනි, අපට අවශ්‍ය දෙයක් තමයි සතුට කියන්නේ. එනිසයි එය පරම සැපත කියලා කියන්නේ. මේ පින්වත් දරුවෝ හොඳ දේ කරලා සතුවූ වෙන්න. නරක දේ නොකරන්න ඉතාමත් තදින් සිතාගන්න.

බඩ සැමට තෙරුවන් සරණයි!

ක්‍රියාකාරකම

1. ඔබ සතුටු වීම සඳහා පාසල් වේලාවෙන් පසුව කරන යහපත් දේවල් තුනක් ලියන්න.

ප්‍රහැත්තුවට

සතුට උතුම් ධනය	වේ
එය ලැබුමත් සතුට	වේ
සතුටින් සැනසුම ම	වේ
අප සැමට ම ජය ම	වේ

පෝය දච්චේ පත්සල් ගිය අපි
බෝධී පූජාවට සහභාගි වුණා.
බෝධී පූජාවෙන් පසුව ලොකු හාමුදුරුවෝ
අනුගාසනාවක් පැවැත්වාවා.

“න හි වේරෙන වේරානි
සමමන්තිය කුදාවනා.”

පින්වතුනි, අපි කිසිවකුටත් වෙර
කරන්න හොඳ තැ.
හැම දෙනාට ම මෙමත්‍ය
කරන්න ඕනෑම.
වෙරය හිතට ඇතුළු වුණා ම
අපි අසනීප වෙන්නත් පුළුවන්.

වෙරය කියන්නේ
නරක දෙයක්. මේ හවයේ දී
විතරක් තොවයි හවයෙන්
හවයට ගමන් කරන
දෙයක්.
දේවදත්ත හාමුදුරුවන් ගැන
ඔබ අසා ඇති.

රන් තලියක් නිසා ඇතිකර ගත් වෙටරය ආත්ම කීයක් නම්
ආවා ද?

වෙටර කරමින් කටයුතු කළ නිසා අවසානයේ දී දේවදත්ත
හිමිට අපායට යන්න සිදු වුණා. වෙටර කරන්න නොද තැහැ.
මෙත්තී කිරීමෙන් පමණයි වෙටරය තැකි කරන්න ප්‍රාථමික.
මෙත්තී කරන අයට හැම දෙනා ම කැමැතියි.

මහු හැම දෙනාගේ ම මිතුරෝක්.

හැම දෙනා ම වෙටර නොකර සියලු සත්ත්වයන්ට මෙත්තී
කරන්න පුරුදු වන්න.

පින්වතුන් සෑම දෙනාට ම තෙරුවන් සරණයි.

ප්‍රහැනුවට

න හි වේරෙන වේරානි
සම්මත්තී'ද කුදාවනා
අවේරෙන ව සම්මත්ති
ඡ්‍යා ධමලෝ සනන්තතෙයා

බදුරජාණන් වහන්සේ දෙවන වර ලංකාවට වැඩියේ නාගදීපයට. එහි දී මණිඇක්වික නා රජු හමුවූණා. තමාගේ රාජධානීය වූ කැලණීයට වඩින ලෙස ඔහු බුදුරජාණන් වහන්සේට ආරාධනා කළා.

ඩු වී අවුරුදු අටකට පසු බුදුරජාණන් වහන්සේ පත්සියයක් රහතන් වහන්සේලා සමග කැලණීයට වැඩිම කළා. එදා වෙසක් පුර පසලාස්වක පොහොය දිනයයි. මණිඇක්වික නා රජු බුදුරජාණන් වහන්සේත් මහ රහතන් වහන්සේලාත් ඉතා ගොරවයෙන් පිළිගත්තා.

බදුරජාණන් වහන්සේට වැඩ සිටීම සඳහා අගනා මැණික් ප්‍රවුවක් පිළියෙල කොට තිබූණා. බුදුරජාණන් වහන්සේත් මහ රහතන් වහන්සේලාත් වැඩ සිටියේ විශේෂ මණ්ඩපයක. නා රජු සහ පිරිස දානය පිරිනැමුවා.

බදුරජාණන් වහන්සේ දත් වැළඳීමට පෙර කැලණී ගගෙන් පැන් පහසු වූවා. එහිදී බුදුරජාණන් වහන්සේ හැඳ සිට සිවුර නිදත් කොට නා රජු දාගැබක් තැනුවා. එය සිවුරු දාගැබ නමින් හැඳින්වූවා.

අද එය කිත්සිරීමෙවන් විභාරය නමින් හැඳින්වෙනවා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිට ධර්මය දේශනා කළ මැණික් පූටුව හෙවත් මේණී පලුග නිදන් කරවා මණීජ්‍යාධික නා රජු ලෙවත්තයක් කරවුවා. එම ලෙවත්තය කැලණී දාගැබ තමින් හැඳින්වෙනවා.

කැලණී රජ මහ විහාරය බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පාද ස්ථාපනයෙන් සුපිරිසුදු වූ පූජනීය ස්ථානයක්. එය සොලොස්මස්ථානවලට අයත් වෙනවා.

බුදු හිමි සිහි කර, බුදු ගුණ සිහි කර අභිත් කැලණී විහාරය වන්දනා කරමු.

ප්‍රහැණුවට

වෙසක් පෝද දා යමු අපි	කැලණී විභාරේ
බුදුහිම් වැඩි තෙවැනි තැනයි	කැලණී විභාරේ
බුදුගුණ සිහි කර වදිනෙමු	කැලණී විභාරේ
පින් රස් කර නිවන් පතමු	කැලණී විභාරේ

ක්‍රියාකාරකම

● නිවැරදි පිළිතුර තෝරන්න

1. බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවන වර වැඩියේ .....
(නාගදීපයට ය / කැලණීයට ය)
2. බුදුරජාණන් වහන්සේ තුන් වන වර වැඩියේ .....
(කැලණීයට ය / නාගදීපයට ය)
3. බුදුරජාණන් වහන්සේ කැලණීයට වැඩියේ .....
(වෙසක් / පොසොන්) පුර පසලාස්වක දිනයේ දී ය.
4. එකල කැලණීයේ සිටි රජතුමා මණීඥක්වික .....
(නා රජු ය / දෙවි රජු ය)
5. පූජනීය කැලණී රජ මහා විභාරය සොලාස්මස්ථානයට
අයත් ..... (වන්නේ ය / නොවන්නේ ය)

ශ්‍රී දළදා වහන්සේ මහනුවර දළදා මාලිගාවේ වැඩ සිටිනවා. බොඳ්ධයන් වන අප සතුව තිබෙන උතුම් වස්තුවකි, දළදා වහන්සේ.

ඉන්දියාවේ හේමමාලා කුමරිය සහ දන්ත කුමාරයා දළදා වහන්සේ ලංකාවට වැඩම්වා ගෙන ඇවා. එකල ලංකාවේ රජකම් කළේ කිත්සිරීමෙවන් රජ.

ලංකාවේ රාජධානී කාලයෙන් කාලයට වෙනස් වුණා. මේ නිසා, පසු කාලයේ පොලොන්නරුව, කොත්මලේ, බෙලිගල, දූමදෑණිය, යාපහුව, කෝට්ටේ, දෙල්ගමුව යන තැරවල ඉදිකළ දළදා මාලිගාවලත් දළදා වහන්සේ වැඩ සිටියා.

පලමු වන විමලධරම්පූරිය රජතුමා දළදා වහන්සේ මහනුවරට වැඩිම කළා. දෙවන විමලධරම්පූරිය රජතුමා මහල් තුනකින් යුත්ත ව දළදා මාලිගාව සැදුවා.

කිරති ශ්‍රී රාජසිංහ රජතුමා ඇතුළත මාලිගාව සැදුවා. දළදා පෙරහැර පැවැත්වීම මෙම රජතුමාගේ කාලයේ දී ආරම්භ වුණා. දළදා පෙරහැර ඇසුල මාසයේ මහනුවර දී පැවැත්වෙනවා.

ලංකාවේ අවසාන රාජධානීය පිහිටියේ කන්ද උචිරට මහනුවරයි. මේ නිසා දළදා වහන්සේ දැනටත් වැඩ සිටින්නේ මහනුවර ඉදිකර ඇති දළදා මාලිගාවේයි.

බොද්ධයේ දළදා වහන්සේට දක්වන්නේ ජ්වමාන බුදුරජාණන් වහන්සේට දක්වන ගොරවයයි. ශ්‍රී දළදා වහන්සේ රැක ගැනීම බොද්ධ අපගේ උතුම වගකීමක්.

ප්‍රහැනුවට

පහනක් දල්වා මලක් පුදාලා
සිරි දළදා හිමි සැදුහැ සිතින්
ඩුදු හිමි සිහි කර හිත සනසාලා
සිරි දළදා හිමි සැදුහැ සිතින්

දේශීත තගාලා වදිනෙමු සැම දා
සිරි දළදා හිමි සැදුහැ සිතින්
නිවන් පතාලා පුද දෙමු සැම දා
සිරි දළදා හිමි සැදුහැ සිතින්

ක්‍රියාකාරකම

පිළිතුරු ලියන්න.

1. ශ්‍රී දළදා වහන්සේ වැඩ සිටින්නේ කොහො ද?
2. දළදා වහන්සේ ලංකාවට වැඩමටාගෙන ආවේ කුවුද?
3. එකල සිටි රජතුමාගේ නම ලියන්න.
4. දළදා පෙරහැර පැවැත්වෙන්නේ කුමන මාසයේ දී ද?